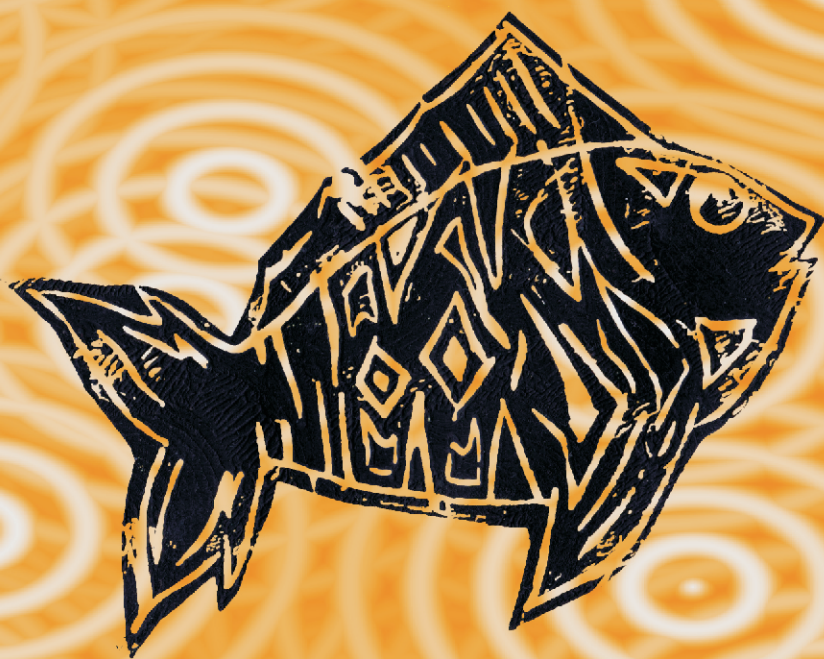

Ča - more - judi

17

Ča - more - judi

17

Nakladnik:
OŠ Grohote
Grohote, Šolta

Za nakladnika:
Ivan Tokić

Urednici:
Dragana Đurić
Mirela Mijić
Željka Alajbeg

Likovni urednik:
Bruna Ovčar

Logotip Ča - more - judi:
Anica Bašić

Grafičko oblikovanje i dizajn:
Dragana Đurić

Likovni rad na omotu:
Bruna Grbavac: Fratar
7. razred, OŠ Grohote

Naklada:
400 svezaka

Tisak:
Pronto-grafičke usluge d.o.o

CIP - Katalogizacija u publikaciji NSK
ISSN 1845-4852

Ča - more - judi

Zbornik čakavske poezije
učenika osnovnih škola
Splitsko-dalmatinske županije
17. pjesnički susret

Nečujam, 24. travnja 2015.
u sastavu 25. Marulićevih dana
povodom
očuvanja stvaralaštva na čakavskom narječju

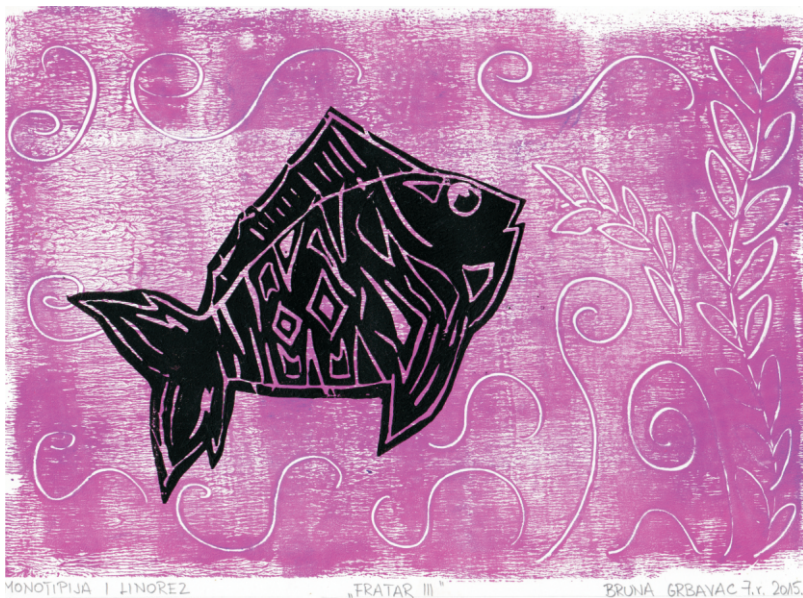

OŠ Grohote
Grohote, 2015

*Ipak, Muze,
molim vas od sveg srca,
molim Febe, i Tebe, što si nekoć
mojoj pjesmi svečanoj dao strune
i nadahnuće...*

POEZIJA

MONOTIPIJA I LINOREZ

„FRATAR III“

BRUNA GRBAYAC 7. r. 2015.

BURA U MON MISTU

Veliku je štetu bura učinila,
na crikvi je zvono iskrivila,
po pojin je sve izgulila
ča je baba vridno sadila,
po dvoru je sve pobacala,
a na krovu se poigrala.

I na moru je sve propuvala,
rušila je ča je tila,
potirala ribe u dubine,
brode tukla o' stine,
ribarima mriže pukla,
valovima od kraj tukla...

*Lolita-Lana Ivaković, 4. razred
Mentor: Ivana Lukas Bartulović
OŠ Bijaći, Kaštel Novi*

MOJ DIDA

Moj van je dida
zeznut bija,
vavik u poju
ništo je radija.

Volija je more
i mriže bacat,
lignje lovija,
srdele solija.

Starin me igran
vavik učija,
s menon i braton
uvik se mučija.

Moj je dida
ka i stina bija...
Sad se prominija
jerbo se razbolija.

*Nikola Peran, 4. razred
Mentor: Ivana Lukas Bartulović
OŠ Bijaći, Kaštel Novi*

NI VITAR VIŠE ČA JE BIJA

Ni vitar više ča je bija,
pri nan je dobro činija,
sušija robu i lancune,
i lišće zbiva u kantune.

Ni vitar više ča je bija,
skroz se prominija,
baca cabla, od letrike stupe,
di ne triba čini rupe.

*Josip Petričević, 4. razred
Mentor: Ivana Lukas Bartulović
OŠ Bijaći, Kaštel Novi*

DIŠPETOŽ SAN

Dišpetož san
jerbo materi
mira nikad ne dan...

Dišpetož san
jerbo čali
vazda za vrat pušen...

Dišpetož san
jerbo prijateju
koji put katridu maknen...

Dišpetož san
jerbo curi
s gušton kosu vučen...

Dišpetož san
jerbo učitejicu
vavik jazikon dugin živciran.

Dišpetož san
jerbo susidin
dikod ča i razbijen.

Dišpetož san
jerbo babi
znan takujin sakrit.

Dišpetož san
jerbo didu očale
vazda u kantunal mečen.

Dišpetož san
kako-kad sviman,
a vavik sam sebi.

*Duje Sumić, 4. razred
Mentor: Ivana Lukas Bartulović
OŠ Bijaći, Kaštel Novi*

MONOTIPIJA | LINOREZ

„SKARPINA I“

LEA PURČIĆ 7.r. 2015.

JESEN U SPLITU

Arivala jesen
i sa sebon donila
more kiše.
Kalete su mokre
i sve tiše.
Jesen je pinelon
piturala lišće,
a onda se najidila
pa ga išćupala,
vitron razbacala,
blaton razgacala.
Grad mi vonja
po marunima...

*Dominik Drutter, 3. razred
Mentor: Blanka Ljubenkov
OŠ Bol, Split*

KAKO SE PRAVI DOMAĆI KRUV

Od brašna san,
Vode,
Kvasa i soli.

Kad me
Gnječe,
Sve san boji
I boji.

Gužvaju me,
Stišću,
I sve se to spoji,
Al vole me vidit
U kafenoj boji.

Pa me peču...
Više nisan bil i suv,
Od vrućine narasten
U lipi - domaći kruv.

*Nika Kuzmanić, 3. razred
Mentor: Blanka Ljubenković
OŠ Bol, Split*

ČA JE MENI MORE

Meni je more sve.
I kad spavan
more sanjan:
skakanje sa mula,
od salbuna kula,
vajanje po žalu,
surfanje na valu,
rake na stini,
trave u dubini.
Sve je meni more.
I uvijek je tu,
sakriveno u srcu.

*Lucia Vrgoč, 3. razred
Mentor: Blanka Ljubenković
OŠ Bol, Split*

FEŠTA OD KRUVA

Dva ražena kruva
smiju se od uva do uva.

Velika je moja srića
eto publica - puna vrića.

Crna glava sa škancije me gleda,
topla, meka, slaja je od meda.

A tu su i slanci, kiflići, pereci
najslaji maloj dicit.

Iz peći se vonj širi
kukuruzni kruv iz nje viri.

A meni nima do paštete i bilog kruva,
Samo mrzin kad na njega sleti - muva.

*Lucia Vrgoč, 3. razred
Mentor: Blanka Ljubenković
OŠ Bol, Split*

MONOTIPIJA I LINOREZ

.OVČICA II"

MARIJAN ŠOTO 7. r. 2015.

DIVJAKUŠA

Santo cielo, pa koja divjakuša?!
Ko ogota se rita, od kuće
do kuće skita.
Kriči, urla, baca tavaje
i žmule sa balkona.

U kali žive duše nima,
a ona ruši i razbiva
ko za dišpet svima.
I fumar se raspadne,
a ona ga nosa na sve bande...

Vonja na daž,
snig, tuču...
Stari judi jauču.

Ona vadi masline,
kreše i borove iz zemje,
s balkona ponjela mi crevje.

Kasna već je ura,
a divjat nje stala
prva marčana bura.

*Vana Frlan, 6. razred
Mentor: Hrvatka Kuko
OŠ don Lovre Katića, Solin*

ĆUTIN ŠKOJ

Imo jedon moli škoj
i cili svit na njemu.
I kal se sitin tega molega škoja,
ćutin život, ćutin sebe.

Kal se sitin none
kal duojde iz butige,
donese mariendu i iscidi noronču,
ćutin život, ćutin sebe.

Kal se sitin nuonota,
storega težoka,
kumpirih i blitve iz vrtla,
ćutin život, ćutin sebe.

Kal se sitin lita,
plaže do deviete ure,
i lipe čiste posteje,
bilih lancunih...

Sitin se ča san.
Sitin se ča san bi
i ča ću bit.
Sitin se sebe.

Imo jedon moli škoj
i cili svit na njemu.
I kal se sitin tega molega škoja,
ćutin život, ćutin sebe.

*Toni Martinić, 7. razred
Mentor: Hrvatka Kuko
OŠ don Lovre Katića, Solin*

MOJ DIDA

Dok san još bila mala,
a moj dida već stari ribar
zna bi me koji put
sist na tovara i učinit đir po selu.
Bi je već star i život ga je izmuči,
ali uvi je govori o bojoj strani života.
Priča mi je o moru koje mu je u krvi
i pod kožon.
Priča bi mi o staron leutu
kojin bi iša na ribe.
I još se sićan
kako bi zna sidit
u staroj konobi
i plest mriže dugo u noć.
A kad bi završi s poslon,
pozdravi bi zvizde i Misesec
i iša u posteju.
Odavno su stare leute zaminile gajete
jerbo danas gajeton plovu novi ribari,
a on još uvek na drugin i dalekin
morima neba sidi po svoju
i plete mriže
na svon nebeskon leutu.

*Izabella Cević, 6. razred
Mentor: Mirjana Stanić
OŠ Grohote, Grohote*

1/2 Inovez - simbol / Bruna Grbavac 2015

BLAGODATI PROLIĆA

Proliće ka godišnje doba je srića,
teplina,
igra
i smij
koji je najboja likarija!

Kad bi nestalo prolića
svit bi bi bez jubavi,
bez sriće i veseja.
Za sve bi bilo jedna velika nevoja.

Blagodati prolića
nažalost ne more osjetit i doživit svak.
Zato u prirodu, veliki i mali
da bi to cinit znali!

*Paulina Marković, 6. razred
Mentor: Mirjana Stanić
OŠ Grohote, Grohote*

NEVERA

Zadrhtilo je cviče
zacvilila je maška,
zaokrenija se galeb,
dica su pobigla s plaže.
More je postalo uzbrkano, plaža se
nakupila šporkicon, iznila je na sunce škojke.
Sunce je pustilo tmurnon oblaku
da kolo vodi.
Pogledala san u daljinu, more mi se
bezobrazno smijalo.
Ili mi je davalo signal da ova nevera
neće bit strašna, ko će ga znat?
Volin ovakvo vrime, vrime u kojien se nešto
može dogodit, u kojien more štrca na sve
strane, di se munje i gromovi
sudaraju o glatko krilo galeba.
To se čekalo dugo. Judi su bili užurbani,
nestpljivi i micali sve ono ča nevera nije
mogla, a tila je.
Nosila je sve koltrine i pajere, svaki pitar
Čupala koru, grane i stabla.
Svi su se bojali, osin mene.
Znala san da se more i vitar
igraju s nama.

Priznaje, znaju i oni dikoć proć miru.
Valjda neće, pa kažen da in možemo zafalit
jer su nan pomeli dvore,
očistili prašinu i digli ove jude,
pune truda i dobrote.

Moramo samo pustit druge da nam
dotaknu srce svojoj jubavju, jer ćemo
jedino tada moć umirit onu pravu neveru.
Ča je u nama samima!

*Glorija Pivčević, 8. razred
Mentor: Renata Kovačić
OŠ Jesenice, Dući Rat*

PROSCI S RIVE

Svi su se digli na noge:
judi, maške i galebovi.
Čekaju ribare koji će in donit jist.
Maške su najgore.
Njima je ukrast ribu profesija.
Motaju ti se oko nogu, gledaju te
onin milin očima, i štaš onda?
Pravi su poltroni.
Galebovi daju signale maškan,
obliču ka sateliti oko pajera na rivi.
Sve je crno na bilo: maške i galebovi.
Surađuju ka saveznici.
Učas sve je gotovo.
Svi parte doma,
više-manje zadovoljni.

*Glorija Pivčević, 8. razred
Mentor: Renata Kovačić
OŠ Jesenice, Dugi Rat*

MELODIJA JESENIČKOG JUGA

Baba se vratila iz poja,
dida s mora
jutro je bilo burno:
valovi ka planina,
more smantano,
šaje ribaru
priko mriže signale:
„Dosadan si, na ti ribe,
pusti me, ništa mi se ne da!“

Mare iz dućana kasni,
babe se ka ćolice
skupile ispid dućana;
grintaju i ćakulaju.
„Evo me judi, skužajte,
zakasnila san,
smelo me jugo.“
Babe se očiman razume.

Riža se prikuvala,
kumpiri u škrovadi pocrnili,
riba se pripekla,
salata puna kvasine.

Maslina i murva se
bezvojno njišu.
Maške ka pijane
leže na portu.
Jugo nosi prašinu i
neugodan vonj kad prođeš
kraj čovika.
Kokoše stale nit jaja,
spava se i njima.

Slobodno ugasi sviću,
Bože,
svima se spava.

*Damira Pocrnja, 6. razred
Mentor: Renata Kovačić
OŠ Jesenice, Dugi Rat*

OSUDA KRNJI AMBURGERU

Svitu!

Zdrava nam rana nije u modi,
recite pravo di to vodi?!

Od loše rane raste nan salo,
vitamina nima, ranjivosti malo.

Bonboni i čips sad su đir,
boje bi bilo da je to sir!

Amburger zove, salam mami,
A verdura ipak izbor je pravi!

Današnja dica ne volu zdravo,
za pizzu kažu da je to pravo.

A ja se sićan babe moje,
uvik je kuvala blitvu za svoje.

Zato nas krnjo Amburger more spasit
jer sve te škovace u njega ćemo bacit!

Nezdravu ranu - zapravo smeće,
odnit će vatra u pokladno veče!

*Krešimir Trgo, 8. razred
OŠ Jesenice, Dugi Rat
Mentor: Renata Kovačić*

PROSJAKINJA GITA

Kad se sunce spremi na počinak
sa svojin nonoton gren doma iz ribolova.
Na našoj rivici nas čeka
maška Gita.
Kad ugleda nonotov kaić,
cila sritna skoči iz sna na noge,
protrja oči,
poškakje brčićim svoje šapice
i poliže prćast nosić.
Kad se nonotov kaić približi rivici,
Gita spretno ulize k nam,
Pogleda nonota,
On joj prston pokaže di je za nju spremija dva-tri ćućina.
U sekund ribice nestanu,
a ulizica Gita elegantno dolize do nonota,
svojom ga glavicon mazi
i mota mu se oko nog
dok on sprema tunje i konope ispo prove.
Mome nonotu Gita je ulizla u srce,
a da van pošteno rećen...
i meni je puno draga!
Ah, ta mala ulizica Gita,
ko je ne bi volija?

*Ana Zećević, 8. razred
Mentor: Renata Kovačić
OŠ Jesenice, Dugi Rat*

ZALUDU NONI

Ima jedan škoj, moji su od tamo.
I moja je nona tamo.
I stara kuća,
kamena, velika,
puna priča i uspomena.
U niko davno vrime bilo je tu i vike i smija i plača,
a danas pusta tišina.

I ča će joj veliki stol u dvoru pod odrinon,
kad nona je sama?
Ča će joj komin,
kad nima ko užgat vatru?
Ča će joj bačva u kojoj više ne zri vino?
I ča će joj stara mriža na zidu,
kad neće više u more?
Zaludu noni bili lancuni na kočeti u komori
kad su dica daleko.
Zaludu zridu oskоруše i smokve,
kad ih samo tice ćokaju.
Ča će joj prazna kamenica o' uja,
kad nas nima za brat masline?
I ča će naša gajeta izvučena na kraj,
kad je nima ko piturat i dignit jidro?

Zaludu sve,
jer partili smo svi
ka rakova dica.

*Ana Zečević, 8. razred
Mentor: Renata Kovačić
OŠ Jesenice, Dugi Rat*

KO VOLI JUGO?

U mom mistu ne volu jugo.
Kažu da je svit grintav i štuf.
Nima ribarenja
ni rada u poju,
kaići su u portu i nima in vanka.

A ja puno volin jugo,
volin sist na moju rivicu i gledat tu snagu mora.

U daljini vidin val ka brig
Kotrja se, meje pinu i boje
u blisku neba i oblaka
i sve je bliži, i ka veći,
a onda naleti na stine od rive,
tuče ih, gura, trese i
nestane u bezbroj slanah kapi
koje lete, lete nošene vitron
i moče moje lice.

I ne uspijen obrisat sol,
a ono još veći, jači...
potopi rivicu, more mi do nogu dotira.
A onda se povlači među isprane stine.

Nema pridaha, kotrja se snaga!
Jugo ne pristaje,
a galebovi guštaju jidreć na vitru.
Munje i pjusak tiraju me doma.

Kroz škure virin neveru!

*Ana Zečević, 8. razred
Mentor: Renata Kovačić
OŠ Jesenice, Dugi Rat*

ŠENTADA

Jedna se šentada usidrila na plažu,
među dva tamarisa.
Skrivena u ladu, tajnovita.
Ispucala joj zelena pitura,
od mora, sunca i naših imena.

Naslušala se šentada
dičji gluposti, hvalisanja, svakakvih čakula, dišpeta...
Čula je naše tajne, otkrila prve ljubavi.
I suze je brojila,
i slomljena srca zapisala.
A uvijek je ostala strpljiva, tiha i virna.
Nijednu štoriju nije ispričala,
nijednu tajnu odala!

I mnogi će još na njoj sidit
i slagat riči i živote.
Ostavit će svoj trag
ka šta sam i ja:
volin te!

*Ana Zečević, 8. razred
Mentor: Renata Kovačić
OŠ Jesenice, Dugi Rat*

MONOTIPJA | LINOREZ

KIRNJA |

JOŠIP MLAHINOV 7. v. 2015

MOJE KUČICE

O Kučice moje selo malo,
koliko te volin kad bi samo znalo.

Kroz moje selo prolazi dika,
a to vam je, judi, Cetina rika.

Tradicije sela su peka i špica,
To vole svi judi i kućićka dica.

Naši ljudi volu miris komina,
a u jesen se vajaju bačve pune vina.

Za Gospin prinos svi cvatu od sriće,
a napose dica jer posipaju cviće.

U deseti misec kad dođe sv. Luka
nemoš doć do crkve od veloga puka.

Velika škola, a u njoj malo dice,
al iznad svega imamo najboje učitejice.

Svima puno fala šta se za nas trudu,
Uće nas jubit rodnu grudu.

*Stipe Bartulović, 7. razred
Mentor: Đurđica Erić i Marija Šarac
OŠ Josip Pupačić, Omiš, PŠ Kučice*

U KONOBI

U konobu uliza dida,
i ja skupa š njin.
Pokazuje mi čega sve lipega unutra jema.
Gurnila san lakton malu demejanu,
prolilo se vino.
Meni srce tuče,
došlo mi je u grlo!
Ko će, dida, ovo očistit?
A mi ćemo, dite,
a ko bi drugi?

Konoba je puna boc o stakla, bocuni...
Ulizla je maška,
svojin tilon gurnila jedan bocun.
Bocun je pa po drugin bocan
i sve su se u tren oka našle na tleju,
sve se razbile.
Dida, oćemo li i ovo pokupit?
A nima nan druge, dite moje,
ruke na muke!

Pršuti vise na sve strane u toj našoj konobi.
I opet san nespretno stala,
udrila glavon u jedan.
Ti jedan je povuka drugi,
drugi je pa na treći,
treći je striša četvrti...
Uf! Znala san ča nan je činit.

Kad smo sve lipo uredili,
pobigla san iz konobe ka bez duše
da se još ča ne dogodi!

*Ana Barbarić, 3. razred
Mentor: Nikica Sikirica
OŠ Lučac, Split*

SPLITE MOJ

Lipi grade moj,
Splate moj dragi,
Splate moj mili,
Kad iden negdi
pa i malo dalje od tebe,
srce mi o' tuge cvili.

Lipi moj grade...
lip nan je sv. Duje,
lipa nan je riva,
a tu nan je i Marjan,
pluća našeg Splita!
A ko će dat Žnjan,
ko će dat Baće...
Čuvaj, Bože moj mili,
te lipote naše!

*Hana Bašić, 3. razred
Mentor: Nikica Sikirica
OŠ Lučac, Split*

BEZ PANIKE, MOLIN!

Čin san ga prvi put vidila,
Odma san se zajubila!
Teplo mi je, vruće kraj njega.
On je opušten,
A ja ka da san pala s neba.

Stojin kraj njega
I ne znan šta ću mu reć.
Moran doma poč leć i dobro se odmorit
Da mu sutra mogu reć
Kako mi je šestan,
Kako mi je dobar
I reć mu koliko ga volin!

Teško je sve to meni jadnoj njemu ispriповidat...
Al bez panike, molin!
Stisnit ću zube,
Prić mu i reć ću mu koju lipu besidu,
A moja će ljubav procvitat
Ka mirisni cvit u rano proliće!

*Roza Bušalić, 3. razred
Mentor: Nikica Sikirica
OŠ Lučac, Split*

ČA SI LIPO, MORE MOJE

Ča to kriješ u dubini svojih vala
i greš uvijek sve do bilih žala?
Kolura ti od neba plava
Pa se misec po tebi ogledava.
Škripju ti zubi o umorne škoje,
Ča si lipo, more moje!

Mrse ti vale juga kad pušu,
a bure ti uvijek očiste dušu.
Kad ti besidin, mirno si ka uje,
a kad mi želiš nešto reći
vali ti restu sve veći i veći.
Dok balaš sa školjkan svojin,
usput se igraš s brodima tvojin.
Ča si lipo, more moje!

*Nina Maglov, 3. razred
Mentor: Nikica Sikirica
OŠ Lučac, Split*

MOJ ŠKOJ

Škoju moj,
čaroban si mi i lip.
Liti se u tebi smisti
cili moj svit.

Mrkenta tvoja
bila je i oštra
od one bande di se
s jugon kontrešta.

U tišini tvojih gustih bori
cvrčak svoju pismu neumorno zbori.
Nošena maestralon,
ta arja posvuda zvonko ori.

Tvoje bile žale i lipe vale
po cilon svitu judi fale.
Modrina mora u njima se plavi
i vično traje igra prštavih vali.

Na Korčuli mojon
svaki najde mir,
tihin mrmoron mora
utiša u duši nemir.

Prilipi moj škoju,
sunčani raju,
naša ljubav je trajna
i blišći ka zvizda sjajna.

*Kristijan Tomić, 3. razred
Mentor: Nikica Sikirica
OŠ Lučac, Split*

TURISTIČKI VODIČ

Ee da san ja vodič u Splitu,
sla bi pozivnice po cilome svitu.
Pokaza bi judima palače bajne i
Grgura Ninskog noge sjajne.
Splisku rivu, restorane,
konobe i kavane.
Posjetili bi i crkvu svetoga Duje,
pa nek se molitva,
cilin sviton čuje.

*Ante Ćuk, 4. razred
Mentor: Jagoda Grgić
OŠ kneza Branimira, Donji Muć*

MASLINA

Uz more, u kamenjaru,
jedna maslina stara,
svake godine u izobilju,
svoje plodove mome didu je dala.

Brižne didove ruke,
maslinu su pazile,
s puno napora i ljubavi,
žuljevitin rukan su je mazile.

Grane masline stare
i danas plodove daju.
Tu stoljetnu maslinu
tri generacije znaju.

*Andrea Oršulić, 4. razred
Mentor: Jagoda Grgić
OŠ kneza Branimira, Donji Muć*

PEŠKADURI

Ostavjadu posteju u zoru.
Vanka ka u jaceru.
Cim pocne na moru bonacat,
zajte braganju, janku, peškafondo, jaglicaru...
Cekaju...
Ka'u niko doba –
cipli,
moli,
anguje,
fratri,
jagluni,
burdeji,
trje,
škarpuni,
pešakanje...
Gradelada im vec justa skakje.
A bi' ce i šoldi.
Ma ca im više triba?

*Roko Botušić, 5. razred
Mentor: Ivana Ljubenkov
OŠ Majstora Radovana, Trogir*

DIVERTIMENAT O' KARAT

Nedija privecer.
U didinoj konobi kumpanjamenat.
Užanca je bacit na karte...

Briškula, trešeta, triumf – pravi su gušti
Arijon pasaje...

- Baci kraja dinare!
- Akužaj napolitanu špade!
- Štrocat ću u baštune.
- Dali smo van kapot.

Ma to van je divertimenat o' karat.

U nika doba glad se javije...
Vaja štumik šaldat.
Karte spiza zamini.

Uz žmul jupkog vina,
zazunzi i pisma dalmatinska.

*Josipa Brkan, 7. razred
Mentor: Ivana Ljubenkov
OŠ Majstora Radovana- Trogir*

MASLINA

Na škrtoj zemji
Na kamenu suron
Stoji.

Ne juti se nikad
Ča kamen je žuja
I ruke su njon
Vavik pune uja.

*Marta Duran, 7. razred
Mentorica: Valerija Zečević
OŠ Majstora Radovana, Trogir*

MATER MOJA

Materi su mojoj ka sunce teple ruke
- snagu mi dajedu
i nosidu me priko drače i kamena.

U rukan jon je moć
- ona me liči i mir mi daje.

Oči su jon kako libar
- iz pogleda jon čitan sve
i sve znan.

Materi mojoj ništa nemoguće ni
- da mi je baranko
kako ona bit!

*Barbara Sorić, 7. razred
Mentorica: Valerija Zečević
OŠ Majstora Radovana, Trogir*

NIKAD I DANAS

Provjala je teta Kota
kakov je život imala,
u laboru i u mucu ga pasala.
Kruto je uzdahla,
a kapja joj je iz oka pala.

Nisu nos mame po kiši
u skulu auton vozile,
nego nanoge i slomljenon lumbrelom
u skulu smo hodile.

Zimi smo u skulu nosili svaki po bijicu,
jer ni bilo dorv za ugrijot svu dīcu.

Letrike ni bilo
uz limacu se gošnice provjalo,
večer se pasovalo,
tako da se dotu rekamovalo.

Vele son robe na maštil oprola i
lušiju u kotlijenku činila na ogonj.
A danas uspeš malo proha u makinu,
pritisneš botun, malo proćakuloš
i gotov je posol.

Slatkarije je za svijetu Luciju
i od svijeca bilo.

Još non je puno tega falilo
ča danas svit uživo,
ma meni se pari
da je non prin lipje bilo.

*Korina Stančić, 5. razred
Mentor: Leana Fredotović
OŠ Petra Hektorovića, Stari Grad*

MONOTIPIJA I LINOREZ

„ARBUN II

TONI GRBIC 9.r. 2015.

BURA

Žvelto bura nosi sve prid sebon.
Trajine odgropoje, kića razbarušoje.
Upregla škinu i ćapala se lavura.

Uzdunula je veselje,
Uzimila bročki marač.
Odrebatila je jugo.

Hirovito je ol šoto zemje
Iskopala zamršeno korenje
Če ga je južina načela.

Pomela je dvore i štrode,
Šporkicu u kantune zbila.
Svaku ženu je nojpri obradovala,
A onda dobro ucvilila.

Jerbo je sa šušila Motine mudonte
U Perine odvukla,
A sve kalcete po vrtlima zatukla.

Po je svo jutro velo trka
Di su ćaćine guće,
Di su kanavace,
A nojveće da nisu u drači
Košuje svetašnje.

*Antea Jerčić, 7. razred
Mentor: Maja Čapin
OŠ Pučišća, Pučišća*

BURA

Sedin na šetondi u sri pučiške vale.
Gledon. Mučin. Divin se.
Divin se buri.

Gledon tu moć, tu snogu, ti stroh.
Tu žeju da uništi sve
ča non se nojde na putu.

Puše na ko luda.
Puše tako joko da non
nikor živ ne more stat u kraj.
Nosi, buco, lomi, privrće i izvrće.

Iz mora izronjo i oće pošto-poto
galebu sledit sve kosti, krila mu slomit.
A on jadan utec prid njon, po je
priko sve vale, svin svojin krikon proklinje.

A jo i daje na šetondi sedin.
Još uvik gledon, mučin, divin se.
Divin se buri.

*Eni Klinčić, 7. razred
Mentor: Maja Čapin
OŠ Pučišća, Pučišća*

NOĆNO SVITLO

Kad pasoš ne vidiš parst isprid nosa.
Judi govoridu: tribote stavit svitlo!
Ubit ćemo se kad gremo!
Ovi meštri govoridu: Stavit ćemo!

A nisu stavili jer su mislili da je skupo.
Dok jedon put nisu išli u butigu i vidili da je
jeftino,
onda su kupili i stavili svitlo!

Od tada su judi govorili homo se šetat, ne
moremo se ubit osim ako nismo šašavi...

*Karmen Čapalija, 4. razred
Mentor: Domagoj Grgić
OŠ Pujanki, Split*

RIBARI

Misečina kad se spusti nad moj lipi grad,
Kad mrak padne, kad mrčina zavlada, a
Ča će drugo ti bidni judi, nego na more poč
Baš sad.
Nema njima spavanja u postěji teploj, nego
U kabini male barke, ča se ljulja na
Valovima, a ujutro u rane zore ribari
Pozdravljaju svoje more.
Od jutra do mraka njih nema doma, nego
Na put kreću, pa kroz ponistru kabine
Male, gledaju one iste zvizde sjajne ča po
Modron nebu plovu ko vapori po moru.

*Tamara Radić, 4. razred
Mentor: Domagoj Grgić
OŠ Pujanki, Split*

ĆOS

Kad dojde vrime od grozja i vina,
Ćos dojde svugdi di grozja ima.

Dojde on sa svojon ćurmon,
prid jutro kad ni dana nima.
Započnu svoju jutarnju gozbu,
U poju, vinogradu ili na grozdu.

Sve pozobju, oстане sami čežaj,
A funcuti imaju i za beveraj.

Čini li mu se da teren baš i nije čist,
Vazme jedno zrno i pojde ga na krov izist.

*Maja Radman, 4. razred
Mentor: Domagoj Grgić
OŠ Pujanki, Split*

MORE

Plavo ka nebo
Čisto ka snig.

Ča u njemu ribe žividu
I razni drugi stvori.

Po njemu brodi plovidu
A škoji smišteni na njemu.

Na njemu su i plaže
Ča liti imaju dosta svita.
Nima nikome do lita!

U njemu su još i neke šporke tvari,
Ali bolje da se one zaborave
Kad se more fali.

*Maja Radman, 4. razred
Mentor: Domagoj Grgić
OŠ Pujanki, Split*

ZIMA

Dica se vesele zimi.
I novoj snižnoj klimi.

Svima je glava puna
Pri promini snižnih guma.

Snigović je tužan ča neće ostat dugo
Kad zapuše jugo.

*Sara Šimundić, 4. razred
Mentor: Domagoj Grgić
OŠ Pujanki, Split*

MOJ GRAD

Moj grad je najlipši na svitu.
Nekad je šporak, a nekad čist.
U njemu ima svakakvoga svita.
U njegovim kalama uvijek se čuje čakula.
Kad šetaš njegovom rivom čuti se miris mora.
Jugo miša more i baca valove u njegov porat.
Moj je lipi grad od kamena i soli.

*Stjepan Vladislavić, 4. razred
Mentor: Domagoj Grgić
OŠ Pujanki, Split*

MONOTIPIJA I LINOREZ

FRATAR II

BRUNA GRBAVAC 7x, 2015

ŠUM MORA

Budim se uz pismu ptica,
sunčeve se zrake
probijaju do mog lica.

Lipu plažu sunce grije,
miluju je vali.
Šidin i gledan brode,
išken galebe.

Svičarice pozdraviju sunce
dok ono zahodi iza barda.
Nestajen u snu uz pismu zrikavaca.
Sni mi se o mom dragom,
milem,
zavičaju.

*Ena Brnja, 6. razred
Mentor: Neda Lelas
OŠ Split 3, Split*

MOJA DALMACIJA

Na obali Jadranskoga mora,
nad domom mojnih sviće zora.
Jubin svoj lipi kraj,
Dalmaciju, ča je na Zemlji raj.

Stoji pored mora stina,
judi čakulaju uz žmul vina.
Pivaju klape po kalama
osićaj sriće vlada u nama.

Judi čakulaju, pivaju i plaču,
jube maslinu i draču,
Galeb naš svugdi leti,
al' iz Dalmacije svoje nikad ne odleti.

*Pero Šimundža, 6. razred
Mentor: Neda Lelas
OŠ Split 3, Split*

MOJA NONA

Moja lipa, draga nona,
sad već malo stara.
Po kući lavuro
i ritko bruntulo.

Jo je jako volin
i ne bi je do za drugih mijor.
Kad bi je izgubi,
ni sto don ne bi preživi.

Ona meni puno vajo
i sa njon se družit nikad ne bi sto.

*Toni Vujić, 6. razred
Mentor: Neda Lelas
OŠ Split 3, Split*

for
2015

Bella

Jose Melendez

2015

MOJA NONA

Gre šaldadur kaleton
i viče na vas glas:
„Šaldajen teće, bronzine,
kogome i mažinine!“

Kad mojoj noni ta vika dojadi,
otvori ponistru i na njega galami.

Kad je fjera Svetoga Duje,
furbasta je ona,
ne usudi se kontreštavat
sa susidima priko balkona.

Najdraže jon je tombulu zaigrat,
a i s nonom, šotobracu, Rivom prođirat.

Volin je puno,
a i ona mene,
darovala bi jon cviće
ča nikad ne vene.

*Sara Cigler, 3. razred
Mentor: Jagoda Čopac
OŠ Trstenik, Split*

MOJA NONA

Moja nona još uvijek more balat
i ne voli se kontreštavat.

Ona radi nalipje torte,
krokante i rožate
koje me omar zaslade.

Nikad na me ne više,
puno me voli
i za moje zdravje
dragog Boga moli.

*Kaja Đolonga, 3. razred
Mentor: Jagoda Čopac
OŠ Trstenik, Split*

MOJA NONE

Na balaturi sidi moja none
i kurjožasto gleda furešte
ča gredu kaletan,
čini fintu ka da nisu njezini posli,
ma je svakega odmirila od glave do postoli.

Ugledala šaldadura pa ga doma zvala
da jon šalda teće i bronzine
ča i' duperaje jerbo nima šoldi za nove.

Ni'ko na svitu ne čini sla'ko
ka moja none.
Torte, mandulati i rožate
samo su neke delicije
ča i' svi zapante.

Voli none mene
pa puno puti kažije:
„Asti ga, Malega, ča mi je lip,
ne bi ga dala ni za cili svit!“

*Lovre Tomić, 3. razred
Mentor: Jagoda Čopac
OŠ Trstenik, Split*

MOJ NONO

Svaki don u zoru ranu, žveljarin mu son skraćije.
Oponke obuje i beritu francuzicu na glovu stavije.

Na žrnotu on gre, lozu kopat, za fameju zarodit.
Samor na tovara on meće, da ne tribo na noge hodit.

Umoran i nevojan na intrešej on jaše kad se doma vraćije.
Za večeru perun zejo sa kapjon uja i bevondon sve to zalije.

Bilo bi lipo kad bi jo mogo
I barenko malo, mu u lavuru pomogo.

*Josip Cepernić, 4. razred
Mentor: Danijela Radić
OŠ Vladimira Nazora, Postira*

Dječji Pričigin

ONOTIPLJA I LINOREZ

PRKA I

MODESTY 1EU 7.r. 2015.

KOKOŠ

Ovo ča ću ispričat bilo je u vrime o oranja vrtla, a moj čača je taman uzora vrtal i posadi mladu salatu, kapulu i ne sićan se ča ono još. Čim je to obavi odma me zovnia: “Oj Ivane, Ivaneee, vajalo bi spremit traktor, ajde dolazi odma!”

I tako, šta ću, mora san doć u vrtal. Primin ja traktor za prednju stranu, a čača za ručke. Guramo mi traktor prema kućici di stoji traktor, ali u nju su se priselile nike kokoše. Guramo mi i guramo svon forcon kad iznenada izleti kokoš, pripade nas i krene prema vrtlu. Kad je to čača vidi, ostavi je traktor i kreni prema kokoši. Počea se derat na mene: “Ča si ostavi otvorena vrata, budalo jedna! Ko te napravi tako glupoga?” Dera se i beštima na sav glas.

Kokoš trče po vrtlu i gazi posađeno. Čača s jedne, a ja s druge bande. Trčemo, ali je ne moremo uvatit. Pritrčala ona cili vrtal i baš kad smo je zamalo uvatili uleti ona u bušak. Čača moj prvo ča je uvati na zemji itne u bušak. Pošaje me po kosir iz konobe. Ča san brže moga zatrča san se do konobe. Misli san ča će mu ti kosir sada!? Kad san mu ga da, reka mi je: „Ajde na drugu bandu i gledaj oće li izać!“ Nisan još ni doša na drugu stranu, a on je tuka ka lud po onome bušku. Viče i pita me je li izašla. Naravno da nije, ka da je luda izać. Tuče on i daje po bušku, a onda sritno zaviče: “Evo je!”

Ima je kokoš u rukan, a kosir mu je ispa, pa na nogu i ozlidi ga. Zavika je i ispusti kokoš. Baci san se na nju. Ograta san se po rukan, ali je nisan ispušta! Otac sritan, a ja ogratan i ponosan da san uspi.

Ubacili smo je u kućicu. Čača je zatvori vrata vas sritan!

Upita san ga ča ćemo s traktorom, a on će meni: “K vragu i traktor, umori san se, gren leć!”

*Ivan Braškić, 8. razred
Mentor: Mirjana Stanić
OŠ Grohote, Grohote*

DNEVNIK

Moj otac svaku večer gleda oni Dnevnik na Novoj. Nekad se zna dogoditi da pogleda tri dnevnika u razmaku od nekoliko minuta.

Prvi je Dnevnik u šest ipo na RTL-u. Taman kad ovi završi počinje mu oni, kako on to kaže najdraži, na Novoj. Kad mu i ti završi, brzo okrene na HRT 1 i poslušaj prognozu vremena da se uviri da su Sijerković ili Brzoja bili u pravu.

Jedan dan ga je Sijerković strašno najidi jer je prvo reka da će bit jugo, a onda posli okrenia na buru. Sve mu je izbeštima jerbo ni zna kakvo će vreme bit za poč u masline. Ma ni to prvi put da se moj otac svadi s onima koje gleda i sluša na malom ekranu.

Najviše ga jidu političari: ovi ili oni, livi oli desni, a nike ne more ni vidit pa odma minja program. Jidi ga ča gnjavu i svađaju svit sa izborima umisto da sve lipo rišu i odluče u Saboru jer su za to tamo i dobro plaćeni. Jako se najidi nikidan kad je ču "Ideje o bojoj Hrvatskoj". Zna ka i svi da smo u velikoj krizi i voli bi da je boje, ali govori kako jemamo dara za uništiti sve ča vaja. Ideje o kojima su govorili bile su mu nerazumne, nestvarne i površne. Jidan se naglo diga s kauča, izaša vanka na buru provitrit glavu! Od svega tega ga zna zaboliti glava pa je ti to preduhitrit.

I je, uspi se spasiti od onoga ča je ču, ali ni se spasi od prehlade koja ga je uvatila dok je bi vanka. I ovi put ga je spasi Lekadol kojega je mater našla u škafetinu di je bila i ostala likarija. Ona mu je opet dilila pridike i jidila se na njega, politiku i televiziju.

Mi dica to ništa ne razumimo jer nas ni briga. Dok traje Dnevnik brat i ja se lipo igramo u teplo, u sobi. Ništa nas ne nervira, osim domaćega rada kojega treba napisati, a rado bi se duže igrali!

Sve u svemu to van je jedna od naši večeri u mojoj familiji za vreme Dnevnika.

*Izabella Cecić, 6. razred
Mentor: Mirjana Stanić
OŠ Grohote, Grohote*

TETA IZ NJEMAČKE

Tribala san ti dan dočekat tetu iz Njemačke. Ona mi je mamina sestra, iz Afrike, ali već niko vrime živi u Njemačkoj. Zadnji put san je vidila kad san imala dvi godine, a otad je prošlo 10 godin i nisan bila sigurna oću li je pripoznat. Ma, oću jer je crkinja! U ovo vrime godine strance moš izbrojit na prste!

Već misec dan nestrpljivo čekan na ovi susret i isto toliko pripreman se za njega!

I konačno, evo i toga dana! Bi je četvrtak! Dogovor je bi da ćemo se nać na autobusnom kolodvoru u 7 i 45. U tu uru je triba stić autobus iz Munchena. Moran reć da cilu prethodnu noć nisan dobro spavala, a ujutro san se morala probudit u 6 uri zbog odlaska katamaranon u Split. Srićon to jutro ni vajalo! Sritna san izletila iz katamarana i potrćala prema kolodvoru. Gledan vamo, tamo, ali autobusa ni nje nima! Gospođa na informacijama mi je rekla da je autobus stiga i kreni prema Makarskoj. Šta ću bidna sad!? Pa nije išla u Makarsku?

Krenula san u potragu. Možda je išla prominit pineze u mjenjačnicu, možda je u nekom kafiću, dućanu ili...

A možda je ušla u crikvu Svetoga Duje. Možda se išla pomolit ili vidit našega Duju o kojemu san puno pisala i slala slike. Kad san tila uć u crikvu na engleskon mi je čovik na ulazu traži 25 kuna. Ma koji 25 kuna! Ča ću plaćat kad san u nju bila nikoliko puti i to besplatno! Pitan ga ja je li vidi niku crnkinju, a on da ni. Obašla san trkon palaću, Peristil, Pjacu, dil Rive, a nje nigdi.

Došlo mi je da seden nasrid Rive, ka kad san bila mala, i zaplaćen. Nazoven Neda, moga oca, i sve mu rećen. Govorin mu da je nima, a on umisto da me utješi i uputi, on beštima i sve svece spušta na Zemju.

Odlučin se vratit na kolodvor, pitat i čekat. Čekan i čekan. Gospođa na šalteru je rekla da će autobus iz Munchena brzo doć. To njezino

brzo bilo je po ure, pa ura. A onda iznenada tetina poruka na mobitelu. Crka autobus pa su morali čekat 4 ure i da će za uru vrmena bit u Splitu. Fala Bogu, pa mi je veliki kamen sa srca! Javin ja ocu, a on opet počea vikat, ali ovi put od sriće!

Kad je napokon došla, nekako mi je teplo i lipo bilo oko srca. Nismo imale puno vrmena za pozdravljanje jer je tribalo požurit na trajekt. Ostalo je još samo 5 minuti! Trkale smo prema trajektu. Ona je vukla veliki kufer, a ja torbu, a trajekt ka za pegulu na zadnji vez i... nismo stigle!!!

Tila san svašta reć, ali nisan. Ne bi bilo lipo, a i nima koristi kad je parti. Gledale smo ga kako diže rampu i pomalo se udaljava od obale. Niko vrime smo stale i gledale trajekt, ali već sljedeći momenat smo se zagrlile, jubile, a onda sele na kufer i torbu, pričale i pričale do sljedećeg trajekta koji nan ni moga uteć.

*Julia Mihovilović, 8. razred
Mentor: Mirjana Stanić
OŠ Grohote, Grohote*

SVE JE PLAĆENO

Baba Marica nije bila Bog zna šta višta s tehnologijom. Televiziju je znala upalit i javiti se na telefon ako koga zove. I prikinit, ako se siti. Po cili dan je gledala španske saponice. Znala je ko se s kim svađa, ko umire i ko ljubi.

Živila je u selu u kojemu nije bilo pošte. Tribalo je platiti račune, a mrsko joj najaviti suside da je voze pa je to natovarila sinu na leđa.

I baba, biće, jedan misec smetnila platiti račun za telefon i zovu nju iz T- coma da je obaviste. Zapravo, automat joj govori o čemu se radi, a đavla se baba razumila u to.

Govori ona da je to njezin sin podmirio i da ona sotin nema ništa. Baba jedno, ženski vrag drugo. Umorila se kontajući i nabrajajući, i spustila baba slušalicu.

Taman se smistila na katrigu da gleda svoju omiljenu seriju, kad ono opet zvoni telefon.

“Ako mi se ona opet naštovrlji, isključit ću telefon!” – reče ljuta baba.

Srićon, zva je sin. I počne ona njemu govoriti :

„Sinko moj, zove mene žena i govori da nisam platila niki račun. Pero moj, ja njojzi kažem da si ti to sve platio. De ti nju zovni pa joj kaži. Mene ona ne pušća do riči. Samo tare po svome i ne moš ti njon ništa dokazat. Ja govorin da ti to sve redovito plaćaš, a ona jopet po svom.“

Odjednom baba zamukla. Vidi ona da je u njenoj seriji napeto.

Čudi se Pero šta je babi, pripa se da joj se nije šta god dogodilo.

Odjednom baba progovara:

“Ma vidi ti ovog Marcikulinovog momka šta je pametan. Metili mu nekakav šešir na glavu. Kažu da je najbolji doktor protiv stresova i ti

đavala. A za mi nje, nesrtnice, udrilo je auto. Nima para za ličenje. Sirotica. Deder, pošalji jon štagod para, neka vidi da smo uza nju.”

Sad je Pero osta bez riči. Tribala mu je koja minuta da svati o čemu baba priča.

“Ajde, ženo Božja, ti i tvoje saponice! Pripa san se da si skroz pošandrcala!”

Kad je Pero to ispriča svojima, svi opalili u smij.

Jadna baba još ništa ne razumi. Pravi se da je skontala pa upita:

”A je li, Pero, jesi ti onoj platio?”

Sara Burazin, 8. razred

Mentor: Martina Vlašić

OŠ I. G. Kovačić, Cista Velika

MONOTIPIJA I LINOREZ

KANTAR II.

MAGDA SULE 7.1. 2015.

RAZBIJENI PROZOR

Mater mi često priča zgrade iz svog ditiinjstva. Ispričat ću vam jednu koja mi više izlazi na uši. Zašto? Zato šta je istu pričala meni, sestri, bratu, pa drugom bratu, pa svima zajedno.

Dakle, bilo je to jednog prolitnog dana u vreme dok su mater i tetka bile dica. Cila obitelj radila u poju. Nji dvi morale se vratiti kući iz poja jer su popodne imale školu. Mater in je rekla da budu dobre i pomalu iđu do kuće. Išle one, ali ne odajući, nego trčeći. Bile su dica. Ko oda kad je dite?!

Kad su došle ispri kuće, svatile su da nemaju kjuč. Ispa im je negdi po poju.

- A šta ćemo sad? - pitale su se.

Nije im se isplatilo vraćat nazat u poje jer im je ostalo samo dvajest minuta do škole. Počele plakat neće li kogod naić i otključat vrata.

Eh, plakale su one, ali uzalud im...

Nego, znate da u svakom selu postoje babe tračare? One koje ne mogu u poje, više bi napravile štete nego koristi, side po cile dane na guvnu i čakulaju o tome šta se događa po selu i okolici. Ko god prođe, one ga svračaju da sidne s njima pa unda govore:

- Di si pošla, dite drago? Di ti je mater? Jel išla u poje?

Ne čekaju odgovor, odma nastave s litanijama:

- Znaš šta je bilo? Ona nesrtnica Anđa nije išla u poje. A je lina, Bože prosti!

I tako, tračaju li ga tračaju. A šta će drugo kad nemaju šta radit?

Nego, ajmo se mi vratit slučajju Izgubljeni kjuč. I tako se skupilo nekoliko baba na guvnu, po običaju da tračaju, i čule kako neko skriči, više i plače.

Naravno, morale su u izvidnicu i tako su došle do moje matere i tetke. Mozgale one kako će im pomoć. Nakon petnest minuta site se one da je prozor nakipan. Pokušala mater utrat ruku kroz nakipan prozor, ali

je bila primala.

- Skloni se, ćerce, ja ću! - kaže jedna baba.

Baba utrala ruku, al ne more ni ona do kvake. Oće izvuć ruku, ali ne more ni to. Zaglavila. Počela baba naricat ko da su joj ruku stisla gožđica. Skočile ostale babe u pomoć i počele joj vući ruku. Povukle one babu, išćupala baba ruku iz prozora. Pale sve one, a bome, pa je i prozor.

Počele babe bižat. Hm, kažu svi, babe slabe i ne mogu ništa... Moš mislit!

A ove dvi, na podu, revu ko magarice.

Ništa, spremile se one u školu, mislile, neće mater primitit. Ako primiti, znale su da ji čekaju batine kad se vrate kući. Još su i u školu zakasnile pa i tamo dobile šibe po ruci.

Pripremle se one za batine, al kad su došle kući, šibe nigdi na vidiku. Vide namišten krevet ispod razbijenog prozora. Mater ji nije pribila, al nisu ni večere dobile. Morale su spavat ispod razbijenog prozora.

E sad, znate kako se dicitu u to vrime svašta pripovidalo i plašilo vukodlacima, vilama, i Crnom rukom? Dica bila plašiva, svašta zamišljala.

Cilu noć su one stražarile da ji ne ukrade Crna ruka kojou su ji matere plašile kad ne bi tile spavat.

Ujutro su bile nenaspavane i gladne. Nikad in više nije palo na pamet trčat kroz poje, posebno kad nose kjuč uza se.

*Marija Ćubić, 7. razred
Mentor: Martina Vlašić
OŠ I. G. Kovačić, Cista Velika*

ĐIR PO SPLITU

Judi moji, nema šanse da mi povirujete šta sam neki dan doživila u Splitu. Ma kad god mi neko kaže da je Split lip grad, svađala bi se s njim cili Božji dan.

Unđa vako. Znači, odan ti ja Marmontovon, sve smrdi ko da neko čisti septičku jamu. Oduševljenje gradon mi odma pade! Kad san došla na Rivu, ostala sam paf!

Ajme meni, majko moja, ovih ženskih! Svakoj ispa pupak, jedva nadokrepe majicu. Ja najobučenija! Sve neke napirlitane babe odaju.

Muški nabili cvike na oči, a sunca ni za lika. Ti su mi najdraži.

Eto, dok san ja došla do kolodvora, desetero me pitalo da dan koju kunu, a ja se mislin: “Ma štaš od kune, kukavče kukavi!”

A i nike tičurine mi se pletu pod nogan, sve gledan kako ću poljubit zemju. I sidnen van ja u imotsku prugu. I odo ja, ka šta bi rekla ona mala iz serije.

Čin san Dubce prišla, odma san bila boje.

Jadnoga naroda, mislin sama sa sobon:

- E moj Splite, neka tebe i mora ti doli! Da more valja, bilo bi ga i u Imotskom. Ode Viki kući.

*Viktorija Kegalj, 7. razred
Mentor: Martina Vlašić
OŠ I. G. Kovačić, Cista Velika*

ZEZNUTI PIVAC

Ma sićan se ka da je niki dan.

Kažen ja ćaći: “Iđen ja u babe i dida”, a ćaća ti meni: “Moš ako ćeš vodit i brata.”

Srića šta je to ćaća bijo pa me odmapušća da idem. Da je bila mater, ne bi bilo te Gospe zbog koje bi me puščala.

Bratu unda bilo, ja mislin, sedan godina, a meni, budali, deset. Došli mi kod babe i dida i raspričali se s njima. U jednom trenutku, morala baba na stranu. Uvatile nju sila. Uto, uvatilo i brata. Eee, bačva jedna, s njim uvijek problemi. U kući bio samo jedan klozet, njega baba zauzela. Drugi je bio iza kokošinjac. Da bi doša do njega, mora si proć kroz kokošinjac. Iđen ja, svoju nesriću, do klozeta otpratit. Tamo bio babin pivac. Odma san vidijo da će bit problema. Uđe brat među kokoši, a ja mu pričepim vrata. Pivac mu skoči na glavu, a brajan počne skićat i plakat. Gaće sam popiša od smija, a on od stra.

I eto ti te, lipa đavle, dođe mater baš u to vrijeme!

“Oooooo, jesam budala!!! Sad sam gotov!”

Mater uletila u kokošinjac, opalila pivcaščapom i oslobodila uplakanog Matu.

E unda sam ja dođa na red. Ubila Boga u meni! Doša did, Bog mu da pokoj duši, mene branit od matere. Al nesrće ti, poče pivac i dida kljucac. Ne znan više bil se smija ili plaka. Uspijo je did njega sredit.

Sutradan mi došli u babe na rućak, a za rućak juha od pivca.

*Jure Maglić, 8. razred
Mentor: Martina Vlašić
OŠ I. G. Kovačić, Cista Velika*

KRAVLJE LUDILO

Kravlje ludilo. Sigurno ste prvo pomislili na onu bolešćurinu kojom su nas tlačili jedno vrime. Ne, nije rič o tome, već o kravi Biserki.

Susida Mara imala je dosta stoke, među njima i jednu staru kravu, brat bratu, od 500 kilograma. Biserka je bila krava muzara s velikim crnim očima i smeđim mrljama po tilu. Cilom selu je radila probleme. Više na šćetu, nego na korist. Ko da je bila plaćena da pravi budaleštine. Najviše je volila uč u tuđi vrta i pojist sve šta vidi.

Kad bi bilo vrime mužnje, Biserka bi mrko gledala vlasnicu. Samo je čekala kad će Mara otić u kuću po dodatni sić za mliko. Čin bi Mara priko vrata, Biserka bi, šta bi jače mogla, udarila onom svojom debelom, mesnatom nogom po siću. Naravno, prolila bi cilo mliko. E, to je, nama dicit, bilo najzanimljivije. Čekali smo Marin povratak i njezinu reakciju na učinjenu šćetu.

Vikala bi Mara:

- Sveca mi moga, sad ću te zadavit! Sveti Ante, pomozijon da je moje ruke ne dovate! E sad ćeš dobit, ti stara kravo, ne zvala se ja Mara Peconjina!

Biserka bi samo odgovarala mukanjem: muuu, muuuuuuuuu. To bi Maru još više rasrdilo, para bi jon iz ušiju izlazila.

Budući da smo jako dobro znali Biserkinu ćud i Marine kletve, nama, dicit iz sela, palo na pamet da se zabavimo na Marin račun.

Izvela Mara Biserku na ispašu i otišla kuvat rućak. Mi jon uletili u kuću i rekli da je Biserka pobigla u Ikićin vrta. Mara odma s vrata počela vikat šta je jače mogla:

- Biserkaaaaa, vrati se, vrag te ne odnijo! Biserkaaaaaaaaaa!

Trće Mara brže od strile prema Ikićevom vrtlu i zapomaže:

- Ikiću, Ikiću! Pomozij, ona moja luda krava će ti izist cili kupus!

Izletio Ikić iz kuće i viče:

- O Mare, odnile te vode, nije moj vrta livada za tvoju kravetinu!

Sjurili se u vrta, krave nigdi. Mara se za glavu uvatila, mislila da je Biserka otišla dalje u šćetu.

Znali smo da će biti gadno. Mara urličće, Ikić se smije.

Da, da, i mi smo se smijali, ali smo jon morali reć šta smo napravili. Kad je čula šta smo napravili, natrala nas je kamenjima. Vidili smo da je vrag odnijo šalu pa smo se razbižali po selu.

A znate šta je bilo s Biserkon? Nastavila ona po svome i zabavljala nas cilo lito.

*Ivan Šitum, 8. razred
Mentor: Martina Vlašić
OŠ I. G. Kovačić, Cista Velika*

MONOTIPIJA I LINOREZ

"PIRKA II"

MODESTY LEU 7.c. 2015.

TRAMAK O' ŠOPINGA

Naša šoping groznica je skoro svaku nediju. Nakon mise obidujemo pa ka luđaci trk - gremo u šoping!

Kad prispijemo u Citija, ćaća po ure traži misto za auto pa onako, usput, cili jidan i bisan ka pas, *skine* par komada svetaca.

Fala dragon Bogu, uspije pronać misto, ali tek onda počne prava fibra od groznice za moju mater i sestru, a za ćaću i mene – psihijatrija!

Ćaća i ja moramo ić sa sestrom i materom kupovat po dućanima. Isprobavaju svaki komad robe uru vrimena, a ništa ne kupe!

A ima i lipi dana kad ćaća i ja gremo gledat Ajduka pa nji' ostavimo u Citija. Asti lipote! Posli prave fešte od navijanja Torcide i nas, gladni i žedni svratimo na ćevape i kolu. Sve je lipo dok ih ćaća ne nazove mobitelom, a one u čudu kažu: *Asti miša, oli je utakmica već gotova, pa nismo ni po obišle!?*

Gremo nas dva po nji, čekamo ih u garaži, a one po navici kasne. Ćaća muči, radio tuli pisme Miše Kovača.

Nakon debele ure vrimena, gengaju se one ka da su kopale cili dan. Kupile neke štrace, koje su po zlato platile, pa ćaća oma dobije slom živaca. Deremo se cilim putem do doma...

Ćaća i ja smo zaključili da je najgori šoping za familiju, onaj kad je akcija!

*Nikola Simić, 8. razred
Mentor: Andrija Petrina
OŠ Jesenice, Dugi Rat*

DI JE POP?

Po običaju, u božićno se vrime pop uputi blagoslivjat kuće po mistu.

Da samo znate koji tad kokošinjac u mistu nastane! Dva dana prije neviste čiste kuće, glancaju pločice. Cure brišu prašinu, momci prinašaju nepotribne stvari iz kuće, a mulci šporkaju očišćeno. Babe metu dvore i škale, viču priko dvori i dogovaraju se ča će stavit ispid popa kad dođe. Pere se roba, glancaju se križi i svete slike, telefonske veze pucaju. Dan prije rade se kolači, svih vrst, od mramornog do fritul. Cide se sokovi, namištaju tavaje i peru pjati.

A na dan kad pop kola po mistu, đumbus nastaje.

Babe trče po dvoriman, lome noge, zivkadu se, jedna drugu. "Di je pop?" - urliču priko dvorova, deru se i skriče ka galebi, dicu tiraju da po cesti trče i doznaju do koje je kuće doša pop. Srce in lupa, tlak se diže i spušta, a znoj ih obliva.

A kad pop dođe do njih, to je tek pravi teatar. Gledaju ga ka u Boga s nebesa, maze ga po misnoj a'jini i pozdravljaju ga ka Gundulić slobodu. A ča je najtragičnije od sveg, na stolu redovito fale križ, kršćena voda oli Biblija!

A ča ćete, takvo van je naše misto, nikad ne može sve bit kako triba, uvijek ništo zafrkne stvar!

Al od svega, najbitnije je da su naše babe primile blagoslov, sad mogu i umrit kad su ovi dan priživile!

*Tonia Žilić, 7. razred
Mentor: Žarka Karoglan
OŠ Jesenice, Duji Rat*

ŠKURA BURA ME OLADILA

Vanka je počela puvat prva marčanska bura. Ušla san u kužinu. Na kominu se kuvala raščika u bronzinu. Ja san se pričvrčila uz vatru, a baba je rekla: “Nemoj, dobit ćeš bugance!”

Materi triba kanavaca. Tila san je poslušat. Išla san po nju, ali san u čoši kužine vidila mraz u vašu vode. Proletio mi prst kroz mraz. Prolila san svu vodu, a lipo mi je ćaća reka: “Ostavi se vode!” Okrenila san plakat i odletila vanka. Škura bura sve oladila. Uzela san šudarić, otrala suze s obraza i prigorila ovi dan. Sutra će bit boje!

Antea Topić, 4. razred

Mentor: Marija Šarac

OŠ Josip Pupačić, Omiš - PŠ Kučiće

A TEŠKA DANA!

Svanilo je lipo jutro. Čujo san miše priko tavana pa san iša zapet trapulu u konobu. Mater mi je rekla da ću poslin toga ić u poje i izbužat rupe. Sutradan smo sadili komidore u moje izbužane rupe. Vriška arija me ladila. Sestra je za dešpet odala po poju i ućepala zemju, a brat je šesno radio. Bila je šćeta šta ga nisan slika. Kad san se vratijo s poja, mater je sumprešavala robu. Sramota je ić zgrišpan u crkvu. Sutra san čuva živinu i leža na travi. Gleda san jarebce i druge tice i čujo san kako pripiva oni čovik šta piva svako popodne, a ja ne razumin zašto. Kad san vraća živinu u pojatu, naletio san na neku dičurliju šta su skričala, al sva srića, uspio san uteć od njih.

A teška dana, da mi je počinit! Nisan ja te sriće. Čeka me lapiš i libri za školu.

Reka bi moj did: “Ori vole kad nemaš škole!”

*Danijel Vukasović, 6. razred
Mentor: Đurđica Erić, Marija Šarac
OŠ Josip Pupačić, Omiš - PŠ Kučiće*

JENGUJA ZA SVETOG LUKU

Bili smo kod Cetine lovit jenguju. Zgrmilo je i snoćalo se. Šporka voda tekla je sa svih strana, uvatila nas je nevera, svi smo mućali od strava.

Prijatej je bio smantan, nije zna šta se događa, prisila nan je večera i sve šta smo naumili. Tribalo se izvuć iz ove nevere. Utreso smo odali, jedva pjovu priživili i kući mokri postola došli. Tlev nisan ćutio, a mater je sve šugomane pobacala na me i rekla da san cili plisnav. Kad san se opra, mora san slušat čakule moje babe i njezine prijatejice Mande. Vala Bogu, došlo je vrime za počinit, rekli bi mi – ubit oko. Kad sam se probudijo, ćaća me je zva: “Linćino, diži se!”

“Ajme meni, već san triba istrat živinu!”, otvorio san ponistru i letio u pojatu. Zaboravio san reć materi da mi sumpreša robu. Sramota je íć u crkvu zgrišpan. Posli jućasnje pjove uživa san u lipom danu i priprema se za sutrašnju fjeru našeg svetog Luke. Neće bit jenguje s gradela, a vala Bogu.

*Stjepan Vukasović, 6. razred
Mentor: Đurđica Erić i Marija Šarac
OŠ Josip Pupačić, Omiš - PŠ Kučiće*

1/2 | Inorez | RIBA | Marijam | 2015

INŠEMPJANO LITO

Bila van je to, judi moji, za me posebna godina, ta 2007. U po lita arivala san iz Londre, sva sritna ča ću se prvi put ovega lita točat u toplome moru.

Tega istega dana banili su nan u kuću nono i nona. Jooo, ča smo bili sritni!

Ni mi bilo druge vengo š njima poč na more. Boje da nisan znala ča me čeka jerbo bi me odma afanalo!

Cilin puten nono je grinta na furešte. Pribotunava jin je ča se trackadu onin kreman protiv sunca pa činidu šporkicu po moru. Strašno ga je činilo nervožastin i to ča ga ništa ne razume dok jin lipo besidi.

Nona ga je brenzavala niko yrime i sve se ufala da će kalmat. Ma kad se štofala, nabila je lipo očale o sunca na nos i iz dišpeta činila fintu da ga ne poznaje.

Incukala san se kad san vidila koliko je svita bilo na moru!

I tu isprid svih, mrtav - ladan, nono se skinija u mudantine i pokaza svoja dva šćapa od nog jušto ka dva bakalara.

Nona je na suncu bliščila ka lanterna radi bračoleti dok je mavalala ventulon većon od moga šugamana za doć do arje.

E, ma to ni sve jerbo su se počeli kokolavat s menon i študirat me na peci-bokune. Nono se inamorava u moje prste od nog, a nona u moje bublaste obraze jerbo su, govorili su i jedan i drugi, isti njiovi!

Gledala san ih inšempjano i mislila: "A Gospe moja, nisan ni znala da san baš tako gruba!"

Srićon, nona je počėja blesirat niki komarac. Pokuša ga je smečít pa je, vatajući ga, sam sebi opalija pest i bisno reka: "Tovar, da bili tovar!"

Nisan odma svatila komu govori, bidnoj beštiji ča je šumpreša u jednome potezu oli samome sebi.

Inšoma dela šoma, najsrtnija san bila kad je nono finalmente reka noni: “Finili su, Mare, bali... ajmo, kupimo se, gremo doma!”

*Nina Maglov, 3. razred
Mentor: Nikica Sikirica
OŠ Lučac, Split*

PRABABINO VINO

Pričat ću van sada o lipome slatkome vinu o moje prababe Marije. Mogu van reć da ga svi fale, a neki bome i svaku malo povirijedu jema li ga još, je li ga još čagod ostalo. I ja ga pomažen radit, a ako oćete znat kako to izgleda, poslušajte ovu štoriju.

U mome selu se oduvik sadilo lozje. Svaki put kad je vrime o jematve, baba Marija kaže: “Ajte, dica moja, uberite mi čagod grozja!”

A svi znamo da, kad to kaže, misli na moju babu Nevu, njezinu ćer, Snježu ili kako je ja zoven – Snješku, njezinu drugu ćer i mene.

I nas se tri, a ča ćemo, uvatimo posla. Uvik do skala stavimo one plastične kante o piture, oprane i čiste, razumi se, pa se popenjemo na skale. Kad dobavimo grozje, svaki grozd redon pregledajemo i protresemo za vidit jema li koja osa. Ako nima, ubacimo ga u kantu i beremo dalje.

Kad se bokun umorimo, spuštimo se niza skale i zatrčemo se prema ležaljci pa ko je prije uvati. Ja san, rekla san van, najmlaja pa prva dojden do ležaljke. Ma zaludu! Moja me mater lipo odgojila i zato onda ustupin misto babi i teti, neka se prvo one odmoru, njima je potribnije. Poslin jopet gremo na posal, kante triba dobro napunit.

Svaka od nas dojde su dvi kante pune grozja u kućicu di ga barba Ivo melje.

Eeee, ma prošli put barba Ivo ni moga doć pomoć. Ni bilo druge vengo stavit noge pod vodu, dobro ji oprat i u veliku kacu stavit ubrano grozje. Onda smo po dvoje ulizli unutra i počeli gacat po temen grozju. Skakali smo, balali, gazili po njemu tuta forca da bismo ča prin istisnili mošt. Aaaajme, koji je to bija gušt! Ma smo se isto bokun umorili.

Sutradan je baba Marija u ti mošt nakrcala cukra i sad se samo tribalo bokun strpit.

Eto tako van se, judi moji, radi, ka ča san van već rekla, lipo i slatko prababino vino.

*Eni Malenica, 3. razred
Mentor: Nikica Sikirica
OŠ Lučac, Split*

MONOTIPIJA I LINOREZ

„ARBUN I“

TONI GRBIĆ 7.x. 2015.

DAJ MI MALO KAVE!

Bilo je to jednega popodneva. Vanka je bilo grubo vrime. Derala je bura, a skupa s njon padala nika sitna ladna kiša. Mater, čača i ja smo bili u teplo doma. Činili su me da jin iza obida skuvan kavu.

Jooo, ča me mamija oni lipi vonj o' kave! Tila san provat samo jedan gucaj da vidin kako to izgleda. Znala san da mi mater i otac nećedu dat da provan, ma isto san ji pitala: “Mogu li, mooolin vas, dobit samo jedan gucaj?”

“Ma gucaj čega? Ča ti infišaješ, mala? Jesi li poludila?” unezvirija se otac.

“Ma... ovi... tila san... tila san samo provat jedan gucaj kave...” bojažljivo san rekla.

“Ne moreš!” strogo je rekla mater. “Kava ni za dicu.”

Ovi put ništa. Ni mi upalilo. Morala san odustat. Za sada. Ma znala san ja ko meni neće moć odoliti! Nazvala san svoga starijega brata i rekla mu da bi volila ić š njin malo vanka prošetat pa neka nagovori mater da me pušti š njin na piće. Uspilo je! Dogovorili smo se za subotu. Majko mila, ča san bila sritna! Samo, ko će to sada dočekat?

Napokon je doša i ti dan. Subota. Lipa, sunčana, tepla. Robi i ja smo prođirali po gradu i seli na rivu popit piće. On je naručija kavu, a ja sok.

Sve san ga gledala dok je justima prinosija onu čikaru... moj me sok uopće ni zanima. Napokon san se odvažila i sramežljivo ga upitala: “Robiiii, oš mi dat samo gucaj te kave? Samo gucaj, mooolin te? Samo da provan...” Robi mi se smilova (znala san da mi neće moć odoliti!) i dozvolija da srknen. Otpila san gucaj. Bljak! Ni mi se svidilo! Sva san se stresla. I ča se dogodilo? Odo tega treskanja mi je čikara

ispala iz ruke i sva se kava prolila po stolu, a bokun je palo i na pod. “Ajme majko!” uvatila san se za glavu. Provajite zamislit tu scenu: čekara i kava na podu, ja ajmečen, Robi mi se smije, konobar dotrča i počeja čistit sve okolo, pas od gosta sa susidnoga stola počeja lajat zarad te sve strke... ludnica!

Na kraju su mater i ćaća isto saznali ča se dogodilo i da san ipak provala tu nesriknju kavu.

Tako van je to, judi moji. Ako želite ništo sakrit da se ne dozna da ste napravili, nećete uspit. Kad tad se ipak sve otkrije!

*Rebeka Matulić, 3. razred
Mentor: Nikica Sikirica
OŠ Lučac, Split*

ZGODA SA ŠKOJA

Bilo je to pri par godišća. Lito je užeglo, skula je finila i ja san partija na moj škoj. Cilo san godišće, judi moji, sanja samo o tome. Doli me, zna san, čeka moj dobri nono Tonći. Pita san se ča će me ovega lita naučit. Ča će lipega ovega puta smislit.

Čin san stiga, dočeka me s ričima: “Mali, ovega puta bi bi red da naučiš lovit ribu.” Bija san puno sritan i jedva san čeka kad ćemo započet.

Nono mi je reka da je najlakše naučit lovit ciple jerbo se oni love s kraja, s mula ispid kuće.

“Najpri moraš naučit nadit ješku na udicu“, reka je nono. “Za ciple je najboja ješka stari kruv. Malo ga smokriš i eto ti ješke.“

Učini san kako je reka i bacija krenu u more. Prvega puta mi je udica zadila za dno pa san je mora očetavat. Drugega puta san osta brez udice. Cipal je bija zagriža, ma mi je, dok san ga izvlačija, ispa s udice.

Posli tega san van, svitu moj, izgubija svaku voju. Reka san nonu da ću drugega puta poč u ribolov - na peškariju! U manje vrimena i s manje muke donit ću doma cili pajer ribe.

A nono mi je kaza: „Oštije ti, mali, tako se riba lovi u Splitu, a ne na škoju!

I tako san van ja, judi moji dragi, osta Splićanin, ako razumite ča san hoti s tin reć.

*Kristijan Tomić, 3. razred
Mentor: Nikica Šikirića
OŠ Lučac, Split*

JEDAN ŠKOLSKI DAN

Ujutro me mater budi i samo šta me ne prolije kanton ladne vode pa bi to onda bio moj Ice Bucket Challenge. Dižen se s očima na po koplja. Iden oprat zube pa mi sva pasta pade po majci pa onda stvarno poludin. Mater se iz dnevnoga boravka dere: “Adriane Buble, izlazi iz zahoda i aj ća, i ni me briga jesi gol il' nisi! Aj ća! Osan manje deset je.”

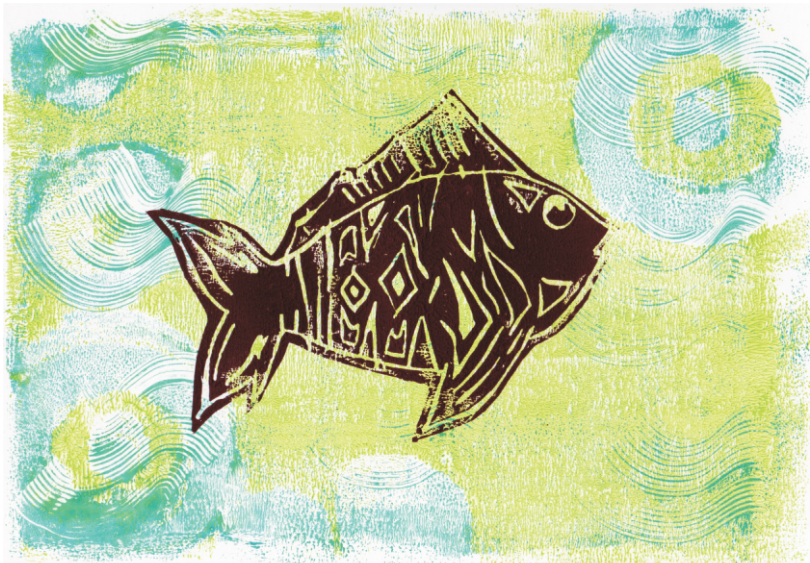
Izlazin iz kuće (u robi, naravno) i samo šta ne paden niza skale. Dolazin zadnji u razred, izmotavan se šta kasnin, a nastavnik će hladnokrvno: “Sidi!” Vadin krive knjige. Onda san još zaboravija onu Bibliju od udžbenika. Onda mi lik šta sidi sa menon upade: “E, znaš šta san jučer jia za obid?” A ja pitan (iako me ni briga): “Šta?” A on će na to: “Pohano i blitvu.” “A ja onako bezveze: “Blago ti se!” Okrićen se i pričan s drugima i ni me briga oće li mi stavit jednoga asa od po metra u imenik. Zvonilo je. Dolazin u razred i javljan se nastavnici. Malo ponavljamo pa nekoga pita, a ja dižen stalno ruku, a ona ništa. Od petnajst pitanji zna san baren dvanajst, a odgovorija dva. Onda iden na tjelesni pa trčen ka nika luda beštija oko ciloga terena i skačen priko niki drveni đavli. “Matere ti, parin niki atletičar!” Konačno iden na veliki odmor, čekan u redu koji je duži od Kineskoga zida za samo jednu colu, a onda u redu čujen: “Kako si rišija sedmi, ... a oda ti ona dođe i poljubi ga u usta, ... vidi onoga degena...” Izađen vanka iz dućana, malo se zezan s ekipon pa opet u klupe.

Dolazin na hrvatski, a tamo padeži - lokativ, akuzativ, genitiv, instrumental...; vrste riječi, pa muški, ženski i srednji rodovi, pa glagoli u perfektu, imperfektu, pluskvamperfektu (ili tako nešto)... Ima ih masu, majke ti! Pa nike rečenice i surečenice, pa glavne, pa zavisne, pa nezavisne (ka da rečenica ni rečenica). Dobro san živ. Onda iden na likovni, a tamo se svi deru ka nike sirene pa lupne dnevnik oba stol i ... tišina... Na dvi sekunde. Onda bacan kolure po

karti, maćan sebe i stol. I nisan jedini, a neki tudumi i tudumice uspili su i ovde dobit keca ka zeca. I na kraju svega zvuk ljubavi i mira – zvono. Iako grozno kreštavo zvuči, najviše ga volin čut. Iden doma. Pričan puten s nekin likon, penjen se uza skale po ure, uđen u kuću, bacin boršu, izujen patike i proljen se na krevet.

A onda će mila mi mater: “Adriane, sinko, aj trkni mi do dućana!” I šta da van rečen.

*Adrian Buble, 7. razred
Mentor: Valerija Zečević
OŠ Majstora Radovana, Trogir*

MONOTIPIJA | LINOREZ

"FRATAR I"

BRUNA GRBAVAC 7.11.2015

CRTICE IZ ŠKOLSKOG ŽIVOTA

Biškić

Za vrijeme odmora, učiteljice u školi su jednog učenika poslale da kupi salamu i dva kila kruha u Biškića. On ode u dućan gdje se kupuje sir i salama i kaže: “Molim vas salamu i dva kila Biškića.”

Prodavači su se smijali i rekli da je Biškić pekarnica u kojoj se kupuje kruh.

*Klara Steffen Zanchi, 3. razred
Mentor: Jasminka Jozipović
OŠ Manuš, Split*

Mazga Amerikanka

Moj dida, rodija se davno. Kaže da je to bilo, za vrime rata. Ali, fala Bogu, moj dida, još je živ. Jedan put mi je priča da su oni, za vrime rata iz Amerike dobili mazgu. Ja san mislija da je to žena od konja, ali on mi je reka da je ta beštija nešto između konja i magarca.

Kad san ga pita kako se zvala ta mazga, on je reka Usa! Tako su je zvali. Ja san pita, a kakvo je to ime. On je reka da joj je ime bilo prikačeno za uši i da je pisalo U.S.A!

*Luka Bajto, 3. razred
Mentor: Jasminka Jozipović
OŠ Manuš, Split*

Mjeseci u godini

Jednog dana učiteljica je odlučila ispitivati prirodu i društvo. Glavna je lekcija bila mjeseci u godini. Svi smo manje-više naučili gradivo i nakon što je podijelila nekoliko petica, na red je došao moj prijatelj Ante.

Učiteljica ga je pitala: “Ante, koji ono mjesec u godini ima 28 dana?”

Ante je sav važan odgovorio: “Učiteljice, pa to je lako! Svaki mjesec, a neki imaju čak i više!”

*Lara Mijić, 2. razred
Mentor: Mirjana Pribudić
OŠ Manuš, Split*

Molitva

Prijateljica me je zvala na mobitel.

Odgovorila sam: “Molim.”

Ona je rekla: “Dobro, javi mi se kad se pomoliš.”

*Ivana Radić, 2. razred
Mentor: Mirjana Pribudić
OŠ Manuš, Split*

Kako zaustaviti štucanje?

Moja sestra je osmašica. Nismo otkrili zbog čega, ali ona često štuca.

Nedavno ju je na satu biologije “uhvatila štucavica”. Zamolila je profesoricu da joj dopusti otići do wc-a, napiti se vode. Profesorica je dopustila, ali onog trenutka kad je moja sestra ustala, profesorica je strogim glasom naredila: “Sjedi dolje! Dosta je takvog ponašanja!”

Sestra je zaprepašteno i uplašeno sjela na svoje mjesto, a profesorica ju je mirnim glasom upitala: “Je li prestala štucavica?”

Sestra se nasmijala i potvrdila.

*Marin Miloš, 6. razred
Mentor: Lada Režić
OŠ Manuš, Split*

5:2

Na satu tehničkog, prof. Filko ispituje.

Nando, nabroji pribor za crtanje tehničkog crteža!

- Šestar, dva različita trokuta, olovke različite tvrdoće, mekana gumica za brisanje, ravnalo i kutomjer.

Nando, što je to prostorni kut?

- Ja šutim...

Nando, što su to norme u tehničkom crtanju?

- Ja šutim...

Nando, što je to tehnički crtež?

- Ja šutim...

Nando, igrao si utakmicu, rezultat je 4:1. Znaš ocjenu!

Ajmo Roko, što je prostorni crtež?

- Roko šuti....

- Ja dignem ruku i odgovorim: To je crtež nacrtan tako da predočuje tri dimenzije duljinu, širinu i debljinu.

Nando, izvukao si se. Rezultat je 5:2, ocjena 2! Igrao si produžetke.

*Nando Duje Kuprešanin, 5. razred
Mentor: Katarina Škiljo
OŠ Manuš, Split*

Exultate Deo adiutori, adiutori nostro!

Exultate Deo adiutori, adiutori nostro!

Exultate Deo adiutori, adiutori nostro

Na crkvenom zboru, učili smo jednu pjesmu koju sam stalno pjevušio.

Exultate Deo adiutori, adiutori nostro!

Jednoga dana, učiteljica Ivana Vlastelica pitala me prirodu.

- Nando, što je stanica?

Ja sam odgovorio:

- Exultate Deo adiutori, adiutori nostro! (pjevujući)

Sve što je napravila bilo je, prodorno i upitni me pogledala.

*Nando Duje Kuprešanin, 5. razred
Mentor: Katarina Škiljo
OŠ Manuš, Split*

Osebužno crno more

Moja teta mi je jednom ispričala priču iz njenih školskih dana.

Na satu prirode profesor je ispitivao Franu.

Iza njega, teta je šapćući čitala knjigu iz prirode. Pročitala je u jednoj lekciji:

- Osebužno crno more.

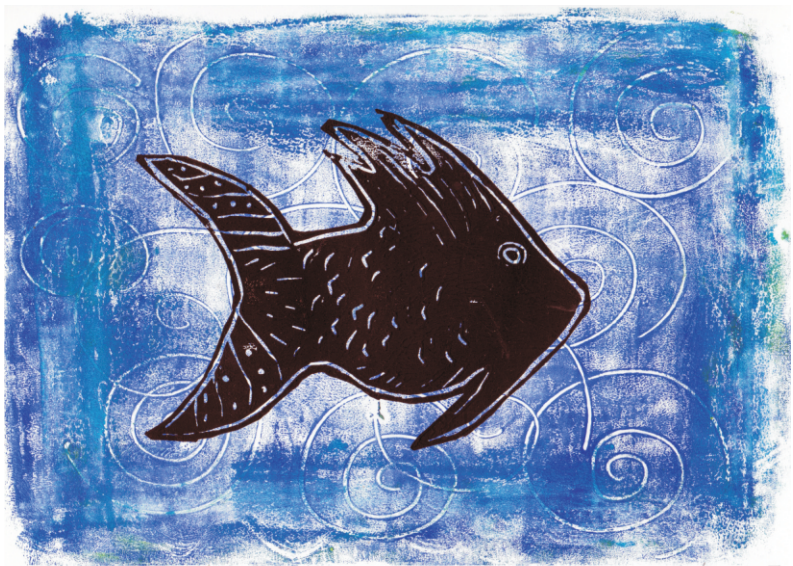
Frane je cijelo vrijeme mislio da mu moja teta šapće, pa kad ga je profesor pitao:

- Koja je klima u Slavoniji?

Odgovorio je:

- Osebužno crno more!

*Mihovil Parčina, 4. razred
Mentor: Antonija Tonković-Barišković
OŠ Manuš, Split*

MONOTIPIJA I HINOREZ

„ŠKARPINA II“

LEA PURTIĆ 7.1.2015.

ŠTORIJA O RAKIJI

Nono mi je provjao da su dica pri imala obavezu vodit koze i ovce u pašu.

Dok su beštije posle, dica su se igrala na svakakove igre: neka puca, na grihe, na čune, trilju, tuka fera i trule kobile. Igralo se na balun, krpaš ili mihur od prosca.

Vajalo je i pomogat u konobu.

Tako je jedne večeri njegov otac doni mizarolu rakije koju je tin don izlambiko i stavi je u dvor. Penso je da će du je sutra hronit u konobu.

Sutra ujutro su nonota došli zvat prijateji za se igrat. Od vele priše i brame, on je penso da je u mizarolu voda koju je on mora istočit i pusti je čep. Sva rakija se izlila po tlehu.

Kad je to njegov otac vidi, od muke je zaplako i ni se ufo niti ga isklapot.

I tako su to godišće, radi vele priše, ostali bez rakije.

*Domagoj Franetović, 3. razred
Mentor: Magda Tepić
OŠ Petra Hektorovića, Stari Grad*

MOSOR

Ni meni bilo ko tebi, sinko, govori je muoj nuono. Dokle san dite bi, vajalo je kopat, brat drva, polit japjenice, a i ribu smo lovili. Ni nan bilo potriba hodit na peškariju, imali smo zo se i za prijateje. Bilo je puno posla, tako da nismo muogli na sve odoliti po smo bili dobavili jelniega junoka. U no doba bilo je puno sirotinje namo priko mora i jedva su čekoli da hi koguod uzme za junoka, i to ne mi ga za velu ploću, nego veće za spizu, da more ostat živ. A kal bidu olslužili svoje, do bi njin se komad zemie... Zaral tega ti je danas puo Crnega rota vlaško... a ti se pitoj kako!

Naš se junok zvo Mate. Bi je visok i širokih plećih tako da smo, čin smo ga odoćali kako izahodi iz borke, zaboravili kako mu je ime i prozvoli ga Mosor. Bi je jok ko vuol. Ča je njemu bilo dignut stuo kili na živo, to bi uon učini ko ol šolie. A če bi vridan i poslušan, sve je čini ča guod mu se zapovidilo. Ni puno pito ni kako ni zošto, niti je govori da posli ću, ne mogu sada, ko ti. Hodi je di bi mu se reklo.

Jedon put išli smo lovit ribu, ča ću ti sal govorit kako! Riba potrnula na dno, a otac zapovidi Mosoru da neka je iznere.

Mosor se zno kupat, ali bidan ni zno nerat, ko Vlah! Nikako ni mogo vas potrnut nego mu je uvik guzica virila vonka. Otac mu je išo pomoć po ga je turnivo kopišćen, sve do dna da lašnjje duosme ribu. Kal je vidi da bi se mogo udušit, pomaknu je kopišće i pusti Mosora da iznere, da čapo doha. Iznero Mosor cili zakobiejen i iznebušen, oči mu se zakrvovile, ne more glosa molat, a u rukami – ništa. Nuono ga pito da če Mosore, a Mosor, kal je skupi dušu progovori:

“A, Guospe moja i Sveti Ante, kad pogledam doli – morske dubine, pogledam gori – nebeske visine, a ja u sredini! Di ću i kako ću, gospodaru!?”

Otac je već bi stor, ali vajalo je da uon zanere i izvadi ribu.

Pasalo je ol onda puno godišć. Sal je Mosor nindier “u nebeskim visinama”. Siguro ne nere za ribon i svieti ga Petar ne turnije kopišćen, nego leži na oblocima i počije ol velega truda. I mirito, Bug ga raja napoji.

Roko Eterović, 6. razred

Mentor: Maja Čapin

OŠ Pučišća, Pučišća

DE, BERA!

Mojen pranonotu Jurotu jušto fali misec don do sto i jedno godišće. Dabojdo doško!

Noge su ga izdole i leži u posteji, ali još je uvik srčen čovik. Cili je život teško rodi i siguro je ti jemat sina, ali ni bilo sujeno.

Jemo je pet ćer i kal mu je žena rojala šesti put uteko je u goru da mu u lavuru lašnje vrime paso. U niko doba došli su mu reć da se rodilo, a on je već izdaleka odoćo da ni vele alegrije, po je zaviko: „Znon, znon ča je, ni potriba da mi govorite! Ali, Bog ga je nadori sa ćerami, sve koju ol koje lipjo i vridnijo. Lavurale su i pomogale ništa manje nego da su muški.

Njegov kunjod jemo je pet sinov i kalgod je mogo gledu mu je inbrokat da on nimo niednega i da ga nimo ko nasludit. Bi je š njin u mejošu i ni baš bi za zaletit se za poslon. Tako je franono jedon don oro u gori. Uprlo sunce. On za plugon, mući se. Potidu se nono i mazga, a njegov kunjod došo sa kozon u pašu, sê u hlod i zanamisto da mu pomože, svako malo reće:

“A nevojo, ma za koga se mučiš?”

Nono mući i ore, ali mu kuho ča ga vi zafrkoje. Duralo to vrimenta, ma onda mojen storen nonotu dogundilo po zavapi: “De, bera! Za zete!”

Bi je puno pobožan. Voli je hodit u crikvu i pivot. Cilo se crikva orila i judi su inkantono slušoli kal bi nono svojin dubokin gloson zapivo “Rajska djevo, kraljice Hrvata.”

Ni bi puno grintav, ali mu se isto zno dignut kenjac, pogotovo kal ga ne bidu slušola dica ili mazga. Znala mu je uteć i koju, Bože oprosti, beštima.

Ispovido se pril Božić i za Uskrs i ni bilo lako ostat bez griha ol

ispovidi do funciuna. Ajde, za Božić je bilo lašnje izdurat, somo jedon don. Ma za Uskrs, to je bila muka Isusova. Vajalo je ne beštimat cilu velu šetemonu, ol subote pri nedije ol polme po sve do Uskrsa.

Subota pri Uskrsa. Nono naprti Beru i da će puldoma, a ona stoji na mistu. Ukopala se i ne bi se pomakla da je ubiješ.

Provoje nono na lipe: „Ajde, Bera! De!”

Po onda žešće: “De, Bera!..... De, Bera, dabojdo ti..... uh..... De, Bera!!!”

Onda stane, nasmiho se som sebi, pogledo Beru i zaviče: ”De, Bera, još danas!”

Antea Jerčić, 7. razred

Mentor: Maja Čapin

OŠ Pučišća, Pučišća

JO SVUOGA BOGA NE SUJEN

Muogo bin vas don provjat obo bižnuonotu Rojenu! Ma sal van je dosta znat da je sto daleko ol mista i da mu je vajalo bare tri ure na ugotici jahot nedijon do na misu. Ma isto nikal ni priskoči. Bi je puno pobožan. Ali, s Bogon je uvik imo diškuorših. Uon je to vako tumači: “Jo muoga Boga ne molin i ne sujen, a če mu imon reć – rečen mu u oči!”

Tako je bilo i ni put, usodi je petnest kili kumpirih. Kal hi je duošlo vrime iskopat, iskopo je njonka piet kili, a svaki kumpir ko frenja. Nã po duoca je frmo, pogledo u nebo, peto roge i reko Mu: „Hmmm, lako ti je vako bit Buog!“

Ča mislite da je lako odgojit luozje, ni malo ni vele. Da vi vidite kojoj je to muka i pokora.

Kal čovik hoće usodit loze nojpri va da uzmaškino ziemju i usodi divje pruće. Onda ga pusti da zene i stopr drugo godišće navrne plienke, kojie se čuvo ko oči u glovi da ne duojde beštija i da hi ne potučē. Dokle ne duojdedu nã rod va hi kopat, okutlovat, zagrcot, polpirot i veživat. Posli hi va rizot, nojveće nã dvo brka, šćipat, sumparovat i polivat vidrijuolon da hi ne napode pronošpera i lug.

Muoj nuono je imo luozje u Lukami i puno se kolo njega muči, uon i dica. Ko Boga se čekolo da gruozej zasuri i stolo atiento da ga ne izidu tići, ose i drugo gamod. Bilo je i inguordih turistih koji bidu se dolibili kal nuono ne gledō i mošili za koji grozdić. Kal bi nuono posli vidi da su mu kidoli gruozej činilo bi mu se ko da su mu komadiće tila olkinuli. Toliko mu je bilo tieško da je jedon put uze pušku i don i nuoć čini strožu da ne duojdedu turisti u kreju.

Pasoje lito, zojni su mu skonsi. Urodilo gruozej i nuono ga već vidi u badnju, ne miče se iz gorie i čēko da puočne trganja. Jednu večer, pri

nego će puoć leć, sto ispril kućice, gledu u nebo i učinilo mu se ko da će nikuo duonje vrime. Vas se ustrieso kal je ćuti dvi kapje na ćeli. Od muke je ulizo u kućicu i govori ženi: „Ma, a će vo nevieru?” „Ni zla, ni zla”, govori žena somo da ga smiri i puošme molit, svietu Boru i svietega Mikulu zazivat: “Svieto Bore pobaruj, svieti Miko pomiluj”... Ma ni pasalo ni kvarat od ure, počelo grmit, lampat, dažit, a onda, judi moji, grod, grod.

To ni puno duralo, ma je bilo dosta da potuće cili nuonotov trud i muku. Kal je nevrime frmalo, bidan nuono išo vidit kolika je šćeta, vas jidan nã Boga ča mu je to učini. U to zalampalo!

Nuono pun jida i bisa pogledu gori u nebo i zaviće: “Posvitli, posvitli da vidiš je Ti čo ostalo!”

*Petar Novaković, 7. razred
Mentor: Maja Čapin
OŠ Pučišća, Pučišća*

MOJ GRAD

Moj se zove grad Split. Star je 1700 godina i puno je lip.

Smišten je na najlipjen mistu, okružen morem i stinama.

Usrid grada se raširila, u svom svojoj liposti, Dioklecijanova palača. Pusti furešti, iz svih kraji svita, dolazidu vidit tu lipost. Iz palače se izdiže kampanel svetog Duje.

Jemamo mi i porat i rivu di se naši judi šetadu i sididu po šentadama i čakulaju.

Kad bacidu pogled priko svetog Frane vididu naš Merjan.

Split je opivan u puno lipih pisama, al ni u jednoj pismi dovoljno dobro jer toliko lipote teško je pritočit u riči.

I to van je moj Split.

*Roko Jakšić, 4. razred
Mentor: Domagoj Grgić
OŠ Pujanki, Split*

DIDA VINKO

Jemala san dida ča se zva Vinko.

Bija je dobar, jako žvelt, uvik vesel, a ča je tek volija pit jutarnje kavice..., điravat i kupovat nama igračke.

Sve nas je jako volija. Ja san njega isto volila.

Od dida jeman puno uspomena...

Jemal je bilu kosu, bradu i meni simpa naočale. Živija je 70 godina. Moj dida je uvik nosija smeđe, crne gače, majice i kapu na glavi. A ča je volija svoj portafoj.

Puno je volija Tina, Laru i mene. I ja san puno volila svog dida Vinka.

*Sara Šimundić, 4. razred
Mentor: Domagoj Grgić
OŠ Pujanki, Split*

1/2 Anorez | Ribas | Modesty Liu • 2015

NIŠTA KONTRA MOGA SPLITA

Još sam mol. Taman šestaš, a tako sritan ća živin odi u najlipjen mistu na svitu. U mome Splitu, podno Marjana. Nigdi tega nima.

Najlipje more na svitu. Ne zna se kad je lipje, liti kad guštaju i naši i furešti, oli zimi kad zapuše jugo ili snažna bura. Gušt je sist na mul i spustit noge doli sve do mora. Pari mi se da plovim svim morima svita. Gušt je i sa Marjana gledat plavetnilo mora, crvene krovove kuća i divit se Dioklecijanovoj palači, zvoniku Sv. Duje, vaporima u luci i galebovima dok lete povr mora. Skalinama se spustit do Matejuške, sist s prijateljima na šentadu i proćakulat. Gre se do peškarije. Sve vonja po friškini. Đirajući po Rivi moreš nać svakih faca, od penzunjera do školaraca.

Furešti afanaju od lipote moga zavičaja i sve bi tili vidit, od Hajduka do Grgura, unić u svaku kaleticu i podrume. Feštaje se i liti i zimi, radi toga kažem ništa kontra moga Splita.

Matej Koštić, 6. razred

Mentor: Neda Lelas

OŠ Split 3, Split

KAD ME ZVIZDAN OPALI

Zavičaj u kojem rastem pun je lipih uspomena. Bilo je veseja, ludorija, smija, tuge, boli, a ma svega je bilo...

Tu san rođena, resla i upoznala svu lipotu. Odi san upoznala svoje prijatelje, jude s kojima san odrasla, jude ča su mi puno važni u životu. Tu san i u skulu krenula. Svaki dan mu se sve više divin. Guštam u lipon, čiston zraku, osunčanon danu i plavetnilu mora koje vidin čin ponistru otvorin. U prekrasnon zelenilu, mirisu cvića u proliće. U sočnin plodovima ča nan ih priroda da u svin godišnjnin dobima. Gledan brode kako plove po plavin livadama, grije me toplo, žarko sunce. Sva su godišnja doba lipa i u svakom uživaš, al' meni je nalipje u lito, kad me zvizdan opali, pa se razladin u plavon moru. Mater i ćaća uvik su me učili da uživan u ovoj lipoti, njegovjen jezik i običaje, da se divin i ponosin ča odi živin.

Triba njegovat kulturu i divit se lipotama svoga zavičaja, a ne tugovat za onin ča nemaš jer onda zatvaraš vrata istinskoj vridnosti i lipoti. Moj zavičaj uvik će mi ostavit lipe uspomene i posebno bit zapečaćen u mome srcu.

*Lucija Vela, 6. razred
Mentor: Neda Lelas
OŠ Split 3, Split*

DI NAN GRE ČAKAVICA?

Judi moji, veliki nan je vo problem! Sve je u tomen ča puno judi ariva odi, a vlaji ne govoridu po našku vengo po svoju. Ča se tiče ovega „modernoga“ tu ne ću puno palamudit, vako san van ramandana cila po vome pitanju.

Ne bi tila ispast sad neka ča to puno brontulaje, al mi ne dolazi do ušiju kako triba govorit tin standardnin govoron. Čakavica je naš lipi dalmatinski govor, a oli i to nije hrvatski? Nego ča je, pitan je vas? Ima pet stotin godin naš Marulić je pisa najlipje libre, ma pod ruku je moga i sa otin poznatin Šespiron! Kad promislin boje, oli čakavski govor ne more bit bokun „standardniji“ samo da ga višje promiču?

Ma, evo sad ću reć ča me najvišje smeta. To ča si prij moga čut čovika na televiziju kako lipo govori čakavicu, i cile emisije! Nema tega višje. A kad čakavac govori to van izajde ka nika lipa pisma ča je Runjić napisa. I da se jušto bokunić čuje toga našega lipega govora, ma je li to sramota, oli ča? Eeeeeee... Vengo, niki dan san čula na televiziju nikoga staroga ribara ča se žali ča ne more panulavat jerbo će ga policjoti oli inšpektorati kaznit.

Zakon da mu brani ribu iz mora škapulavat pa sve uzdiše u Županijsku panoramu oli u Dnevnik. Gleda u nebo, a plače u more. Cili je život sa svojin starin odija na more i svojega je sina tako bi nauči. Di gre ovi ludi svit? Dalamtinac pa de ne more škapulat bokun ribe iz mora za svoju fameju. Eto, kad čuješ čakavicu, samo plaćedu judi... A ja? Ja plaćen i staroga i čakavicu. Ča je najžalosnije i ča me najviše bacila. Bojin sa da za dvadeset godin u Splitu ne će ostat ni bokun ovega našega lipega govora, dokle ćemo durat? Dokle, pitan ja vas?

Projdite danas kalon pa poslušajte kako judi govoridu. Čuješ

stranjski govor, mulci palamudu ništo po modernu i eto nas, di smo?
Nidir.

Vengo, isto mi daje nadu kad čujen kako i mladi svit u ovomen
našen Pričiginu lipo govori pa sve pensan da ni još sve izgubjeno.
Moremo još učinit našega Marula da se nan ponosi!

*Ivana Šimundić, 7. razred
Mentor: Katarina Piveta Vidučić
OŠ Split 3, Split*

BEZ MUKE DO NAUKE

Imon jednijega nuonota, storega i tamašnega. Ni se temu za rugat. Osandesjet i tri godišća nosi na plećima. Ime mu je Mote. Da ni Mote, bi bi Jure. Tako u nos rečedu za jude skruomne i neambicjuze. A mojiemu nuonotu je jedino ambicija u životu bila pasat se s manje truda.

Kako u petrodi ko škarpelinu, tako i u gori ko poljoprivredniku. Reko bi uon "poluprivredniku". U njega je uvijek bila manjo produktivnost.

Sad biste vi rekli kako je Mote živi ko svaki dalmatinac i kako tuode nimo ništa čudno.

Pomalo. Ne prište. Pri nego je nuono Mote posto nerodnik tukalo ga je hodit u skulu. Sa jedanaest godin završi je treći razred osnovne skule. A pogodte koji je razred završi sa dvonaest godin? Drugi.

E, nison pijana! Niti ste vi gluhi. Muoj nuono je iskoristi drugi svjetski rat, Afriku i svuoj moli rijest da bi se već u počijetku svojega života odmori. I to od skule. Uvik je štovo odmor. Od bilo čega.

Sad ću van isprovjat priču o mojiemu nuonotu. Kad je imo dvonest godin. Ko jo sada.

Bila je 1944. godina. Drugi svjetski rat. Hodilo se u Afriku. U zbijeg. Uon i njeuov otac, priko Broča, brodon do Visa, po čekoli vezu za ukreat se brodon put Afrike. Odredište Egipat, pustinja Elšat ki Englijezima da hi sposidu od rata i glodi.

Uspi je muoj nuono pogledot na Visu utakmicu Hajduka sa reprezentacijon britonske vuojske. Provjo mi je kako je Frane Matuošić imo šuc za ubit čovika. Za to su mu izvadili žile iz nuog. Ne razumin se u medicinu i ne bin se baš zaklijela da je tako, ali gušt ga je slušot kako provjo.

I prid partjencu za Elšat duošo likor. Priglijedo je ko je kapoc za put do Afrike, a ko ni. Nuonota ukrcalo na bruod, a oca mu ostavilo na Visu. Izdvojilo ga za u partizane.

I porti nuono Mote put Afrike ko sirota.

Puo godišća je tamo bi. Ni priskoči niti jedon obrok, ali se zato svaki don sakrivo u doba skule koju se po razredima održovala u šatorima.

I na kraju ga ugledoli. Priveli, ispitali i nerijedili mu da se sutradon jovi u svuoj razred i nastavi školovanje. Nastavi!

Take muke, pričo mi nuono Mote: "Pogledo ti jo na ponistru šatora četvrtega razreda kad ono decimalni brojevi na ploči. Asti Isusa, Mote naj*** si."

"I pode mi napamet da bin muogo opet u treći razred. Išo ti jo na ponistru tega šatora kad no na ploči puta i dijeljeno. Nison ni loni to savlodo, a onda mi se učinilo još težje."

"I ode ti jo pogledot će se uči u drugemu razredu. Kad no na ploči piše $4+2=6$. Ko buog! Ulizo ti jo unutra i pridstavi se ko novi učenik."

"Nako moli nikomu nison bi sumnjiv. I odškolovo ti se jo u Africi bez umorit se."

E sad, kako završit ovu priču?

Pito niki don muoj otac, mojiega nuonota, bi voli puoć u starački duom?

A muoj mu nuono odgovoro: "Nego čo! A ni vrime da se i jo jedon put u životu odmorin?"

*Gea Plastić. 7. razred
Mentor: Josipa Mešin
OŠ Visoka, Split*

160. Dan Škole

RAZVOJ ŠKOLSTVA NA ŠOLTI

Dragana Đurić

Podaci koji se odnose na početak školstva na Šolti sakupljeni su prema sjećanju mještana i zabilježeni u "Ljetopisu Sedmoljetke u Grohotama" 1948. godine: "Sve školske knjige osnovne škole u Grohotama su bile uništene za vrijeme fašističke okupacije Šolte, tako da su sljedeći podaci sakupljeni na temelju usmene predaje, a bez ikakvih pisanih dokaza."

Prva pučka škola na Šolti otvorena je u Grohotama 1854. godine. Školu financira Općina s 269,50 forinti godišnje. Prvi je učitelj bio Zane Vitturi, a školske godine 1864./65. pohađa je 56 učenika.

U drugoj polovici 19. st. otvorene su pomoćne škole, najprije u Gornjem Selu koju financira država sa 100 forinti godišnje, a zatim 1879. u Maslinici i Donjem Selu, u kojem djeluje i dopunska poljoprivredna škola (Scuola agraria di completamento).

U početku su sve škole radile u bratskim kućama te su ih vodili svećenici, a pohađala samo muška djeca bogatijih roditelja. "Opće stanje školstva na otoku vrlo je loše: učitelj škole u Gornjem Selu još nije stigao, iako je to bilo obećano prije pet godina. Posljednje tri godine pučki učitelj u Grohotama nije primio dohodak, a dvije

godine čekaju se pripomoći za učitelje pomoćnih škola. Opskrba škola učilima i pomagalima vrlo je loša, od zadnjeg posjeta inspektora (1876.) nije nabavljeno ni jedno školsko pomagalo ni učilo, a nisu stigle ni knjige za siromašniju djecu. Unatoč lošem stanju i nebrizi nadležnih vlasti škole su ipak dobro posjećene (oko 92% muške djece stalno ili povremeno pohađa školu).”

Godine 1890. škola u Maslinici je privremeno, zbog smrti učiteljice zatvorena, a zalaganjem župnika Ante Pirka ubrzo ponovno otvorena. Već 1892. uvedeno je obvezno pohađanje četiri razreda pučke i dva razreda nedjeljne škole za starije učenike te je otvorena i dvorazredna mješovita škola u Grohotama. Iste godine u Grohotama se nastava održava u privatnoj kući braće Marka i Stipe Bezića zvanih *Patalole*, koju pohađaju i djeca iz Srednjeg Sela.

Krajem 19. st. u Donjem Selu škola iz bratske kuće prelazi u kuću Kalebić a pohađaju je i djeca iz Maslinice te privremeno, do preuređenja Lukanove kuće, i djeca iz Srednjeg Sela.

Godine 1907. Općina je uredila prvu školsku zgradu u kući Mladinovih u Grohotama. Škola je imala 80 učenika i dva učitelja.

Ubrzo nakon škole u Grohotama sagrađena je i prva namjenska školska zgrada u Gornjem Selu. Tu školu pohađaju i djeca iz Stomorske.

Tijekom tridesetih godina 20. st. sva su sela, osim Stomorske i Maslinice, dobila nove školske zgrade koje podižu mještani uz pomoć iseljenika iz Amerike. Tako je 1928. godine novu školsku zgradu dobilo Donje Selo, a već 1929. i Srednje Selo. U Maslinici je tek 1925. godine nastava iz bratske kuće premještena u kuću F. Jurića, a školska je zgrada izgrađena 1935. Jedino je u Stomorskoj škola i dalje smještena u kući bratovštine.

Od 1922. godine škole u Grohotama, Maslinici i Gornjem Selu prerasle su u šestogodišnje, dok su u ostalim selima bile četverogodišnje. Tijekom 20-ih godina 20. st. u školama na Šolti uglavnom rade šoltanski učitelji - u Grohotama Anton Mladinov pok. Luke, a od 1918. njegov sin Slavko. U Donjem Selu i za Srednje Selo radio je Julio Derossi iz Srednjeg Sela, a u Stomorskoj Vjera Jakovčević.

Za vrijeme Drugog svjetskog rata pučke škole na Šolti prestale

su s radom. Talijanski fašisti su smijenili hrvatske učitelje pa su roditelji prestali slati djecu u školu. Dolaskom njemačkih okupacijskih snaga otok je tijekom 1944. godine više od šest mjeseci potpuno evakuiran, a u bombardiranju školske zgrade oštećene.

Prva poslijeratna školska godina bila je završena za četiri mjeseca, od 10. travnja do 1. kolovoza 1945. Nastava se u Grohotama ponovno odvijala u kući Ivana Bezića Patalole. Pohađala su je djeca iz Grohota i Donjeg Sela, a prva učiteljica bila je Anka Medini. Školske su prostorije bile pretijesne (samo jedna veća soba) za preveliki broj djece (110) - piše u Ljetopisu.

Ubrzo se u Grohotama otvara Sedmoljetka (niža gimnazija ili niža srednja škola) koja s radom započinje 16. studenoga 1946. godine. Tako su školske godine 1946./47. učenici iz Grohota, Srednjeg Sela i Donjeg Sela upisali peti razred (I. razred gimnazije).

“Naši iseljenici iz Amerike su brzo doznali za otvaranje niže srednje škole u Grohotama. Smjesta su preko svoga druga Euzebija Ruića poslali oveću pošiljku hrane i pisaćeg pribora, a kasnije su poslali krasan dar: dva globusa, tri barometra i 10 termometara. Ovome treba nadodati i bezbroj olovaka, pera, crnila, papira, zadaćnica i drugih pisaćih potrepština. Kada su saznali da se škola nalazi u teškim materijalnim prilikama poslali su i oveću svotu novca s napomenom da se kupe nastavna sredstva i dade pomoć siromašnim učenicima. Do sada (travanj 1948.) su naši iseljenici poslali materijala i novca u vrijednosti od 500 dolara.”

Školske godine 1947./48. otvoren je i šesti razred (II. razred gimnazije). Odaziv učenika iz sela Grohote, Srednje Selo i Donje Selo bio je 100%, dok su iz ostalih, udaljenih sela došla samo tri učenika. Ostali učenici nisu došli zbog teških ekonomskih prilika.

Prva generacija iz Sedmoljetke u Grohotama je nakon polaganja male mature (niži tečajni ispit) nastavila srednje obrazovanje izvan otoka 1949./50.

Školske godine 1953./54. otvoren je i osmi razred te se zbog nedostatka prostora nastava za učenike petog razreda organizira u popodnevoj smjeni. Uređuje se prostorija koja će služiti kao

čitaonica te prostor za priredbe, dok će već u listopadu 1957. proraditi i školska kuhinja.

Djelovanjem Narodnog sveučilišta, školske godine 1959./60. otvorena je i večernja škola sa skraćenim programom za sedmi i osmi razred. Školovanje su nastavili učenici koji su prije rata završili šestogodišnju školu te je njih 20-ak dobilo svjedodžbu o završenoj osnovnoj školi. Za žensku omladinu organizirano je niz tečajeva, kao što su krojački i domaćinski.

Godine 1961. škola u Grohotama je postala centralna škola na otoku te je ukinuta četverogodišnja škola u Srednjem Selu, ali i viši razred u područnoj školi u Maslinici te u Gornjem Selu. Godine 1963. (11. studenoga) škola u Grohotama seli u novu zgradu, a za učenike iz ostalih sela organiziran je prijevoz.

Školske godine 1966./67. centralna škola u Grohotama dobiva ime – Ante Vidan, Grohote. Pohađa je šest viših i dva odjela nižih razreda. U Donjem Selu, Gornjem Selu i Stomorskoj još uvijek se odvija nastava za četiri odjela nižih razreda.

Prema planu mreže osnovnih škola na terenu Općine Split od školske godine 1970./71. područna odjeljenja Gornje Selo, Donje Selo i Maslinica spojena su u centralnu školu u Grohotama. Cilj ovoga spajanja je ukidanje kombiniranih odjeljenja i stvaranje čistih odjeljenja s ciljem unapređenja nastave. Zbog nemogućnosti prijevoza učenika, škola u Stomorskoj djelovat će još tu školsku godinu. Prelaskom u novu zgradu za učenike-putnike do četvrtog razreda organiziran je produženi boravak, tzv. prihvati.

Od samog početka rada škola na Šolti uvijek se iznova pojavljivao problem nedostatka učitelja i problem prostora. Još davnih sedamdesetih planirana je izgradnja sportske dvorane, ali se u nedostatku sredstava od toga moralo odustati. Međutim, u više je navrata renovirana školska zgrada i uređivane učionice da bi krajem osamdesetih bile prilagođene kabinetskoj nastavi.

Za školsku godinu 1991./92. u Spomenici je zabilježeno: “Školska godina započela je ratnim opasnostima i napadom JNA na Republiku Hrvatsku. Škola je promijenila ime u OŠ *Grohote*, Grohote te je u ovoj ratnoj godini imala nekoliko humanitarnih akcija: prikupljanje pomoći za gardiste, prikupljanje novčane

pomoći za operaciju djevojčice Kolar Josipe, prihvata za učenike prognanike iz BiH - 63 učenika.”

Kontinuitet svoga dugog postojanja škola je u novije doba obilježila kroz dvije obljetnice. Tako je cijela 1994./95. školska godina, kroz niz manifestacija, prošla u znaku proslave 140. obljetnice prosvjetiteljstva i pučkog školstva na otoku. Otkrivena je spomen-ploča svim šoltanskim učiteljima, dar bivšeg učenika - akademskog kipara Pere Jakšića, te je otvorena izložba materijalnih dokaza o postojanju šoltanskih škola u Etnografskom muzeju u Splitu (23.-30. travnja 1995). Šolta je tada predstavljena i kroz četiri šoltanska plesa koje su otplesali učenici škole u stiliziranim nošnjama na splitskoj Pjaci. Školske godine 2004./05. bogatim kulturno-umjetničkim programom obilježena je i 150. obljetnica školstva na Šolti. Tada je sakupljena vrijedna zbirka fotografija iz školskog života od ranih 50-ih godina 20. st., kao dio prikaza duge tradicije školstva na otoku.

Osnovna škola Grohote i dalje djeluje kao jedina odgojno-obrazovna ustanova na Šolti. Prostor školske zgrade (izgrađene 1963.) iznosi 956 m² te je raspoređen na prizemni dio i kat. U prizemlju se nalaze četiri učionice, adaptirani prostor za nastavu informatike te školska knjižnica. Tu je smještena i školska kuhinja s blagovaonicom. Na katu se osim četiri učionice nalaze uredi za ravnatelja, tajnika i pedagoga te učiteljska zbornica. Škola ima betonirano višenamjensko igralo (3100 m²) planirana je, do kraja 2012. godine, izgradnja sportske dvorane kao i dogradnja novih prostora – proširenje školske knjižnice te izgradnja informatičke i učionice za likovnu kulturu.

Poseban poticaj za svoj rad dobili su učenici škole osnivanjem Zaklade Gordana Cecić-Wester, zakladnim ugovorom (24. travnja 1995.) između Ede S. Cecić i Vlaste Cecić, tadašnje ravnateljice škole. Temeljna svrha Zaklade je motiviranje odličnih učenika i njihovo nagrađivanje na kraju školske godine. Pravo na novčanu nagradu ima svaki učenik koji je završio školsku godinu s odličnim uspjehom, a nema ni jednu vrlo dobru ocjenu. Dodjeljivanje nagrada obavlja upravitelj Zaklade ili ravnatelj OŠ Grohote na prigodnoj školskoj svečanosti, javno, kako bi se stimulirali i ostali učenici.

Visina nagrade po pojedinom učeniku je:

za učenike 1. i 2. razreda 150,00 kn

za učenike 3. i 4. razreda 200,00 kn

za učenike 5. i 6. razreda 300,00 kn

za učenike 7. i 8. razreda 500,00 kn

Zakladom upravlja (poslije prvog upravitelja, pok. Vlaste Cecić) upravitelj Igor Cecić. U slučaju smrti ili fizičke nemogućnosti, za upravitelja Zaklade opunomoćuje se druga osoba iz obitelji Cecić Bile.

Cjelokupna nastava je stručno zastupljena još od 2000. godine, a njezina kvaliteta osigurana permanentnim usavršavanjima učitelja te suvremenom opremom i nastavnim pomagalicama. Dobra opremljenost informacijsko-komunikacijskom tehnologijom te pristupom na internet u informatičkoj učionici, školskoj knjižnici, dvjema učionicama te u zbornici i uredima pruža mogućnosti primjene novih alata, metoda i strategija rada te usklađivanje sa zahtjevima digitalnog doba 21. stoljeća.

U skladu s vremenom mijenja se i oblik predstavljanja školskih aktivnosti i postignuća. Školski list "Šoltanski glasnik mladih", koji se počeo tiskati 1993., od 2011. godine je u elektronskom obliku u sklopu web stranice škole. Na taj način je široj javnosti dostupno praćenje niza izvannastavnih i izvanškolskih aktivnosti te školskih projekata kroz koje, uz redovnu i izbornu nastavu, učenici za svoje uspjehe ostvaruju priznanja i nagrade.

Jedan od najvećih školskih uspjeha svakako je uključivanje u UNICEF-ov projekt »Stop nasilju među djecom« te nakon završetka zahtjevnog programa na stvaranju sigurnijeg okruženja za školsku djecu, dobivanje i priznanja – "Škola bez nasilja" (2004). Od 2008. škola se uključuje i u drugi UNI CEF-ov projekt, "Škole za Afriku", s ciljem prikupljanja sredstava za djecu Ruande i Etiopije koja žive u osobito teškim životnim uvjetima. Kroz različite aktivnosti u školi i izvan nje učenici sa svojim učiteljima i roditeljima svake godine prikupe znatna sredstva za izgradnju i obnovu škola i sanitarnih prostorija, za osiguranje opskrbe pitkom vodom te nabavu školskih knjiga.

Najčešći oblik dobivanja priznanja za učenička postignuća su i danas, kao i nekad, natjecanja iz različitih predmetnih područja.

Davne 1950. godine “u lipnju je provedeno prvo natjecanje u učenju koje je najavljeno Sedmoljetci Pučišća. Učenici sudjeluju i .u raznim sportskim natjecanjima kao što je Cross country utrka na 300 m.” Natjecanja i razmjena znanja sa školama na Braču godinama će očuvati svoj kontinuitet: “25 svibnja 1972. nastavnici i učenici bili su gosti škole u Milni na Braču s kojima naša škola održava prijateljske veze i izmjenjuje posjete. U Milni su se učenici natjecali sa svojim vršnjacima s Brača, a nastavnici su razmijenili korisna iskustava. Za učenike je bio prikazan film “Družba Pere Kvržice”.” Dugogodišnje prijateljske veze OŠ Grohote uspostavila je i s osnovnom školom iz Muća (21. svibnja) 1983. u cilju međusobnog druženja, prijateljstva i upoznavanja, a suradnja je trajala sve do 1991. godine.

Ljetopis bilježi i prvo veliko postignuće u literarnom natjecanju kada je učenica osmog razreda Ljubica Koludrović dobila jednu od republičkih nagrada zbog koje je osobno putovala u Zagreb (18.-22. prosinca) 1971., dok je na 22. saboru čakavskog pjesništva u Žminju (30. lipnja 1990.) učenica Tereza Buktenica proglašena laureatom čakavskog pjesništva.

Značajne uspjehe postigla je recitatorska grupa koja je nakon Općinskog natjecanja u Splitu sa svojim članom Franom Garbinom stekla pravo sudjelovanja na Državnoj smotri u Puli u svibnju 1985., a već 1986. godine s učenicima Franom Garbinom, Sandrom Civadelić, Sandrom Bezić i Marinom Ozretić odlazi na Državnu smotru u Varaždin. Članovi recitatorsko-literarne grupe sudjelovali su i na 1. Marulićevim danima nastupom u HNK Split (1992.).

Potvrdu svojih uspjeha škola će dobiti posjetom pjesnikinje Vesne Parun 6. studenoga 1988., koja ovom prigodom poklanja svoju prvu zbirku poezije “Crna maslina”. Svoja donacijska nastojanja obnavlja 2010. godine, poklanjajući u vlastitoj nakladi objavljeni igrokaz “Rododo i Rodada”, u kojem zapisuje posvetu:

*Osnovnoj školi Grohote na Šolti a u čast
mojih divnih predaka Mateljan – Jukića i Andreisa
Vesna Parun
Bolnica Stubičke Toplice, 10.9.2010
Šolta, Škola!*

Godine 1974. škola se uključuje u općinska natjecanja iz matematike, fizike i zdravstvenog odgoja te dobiva priznanja. Kao rezultat iznimnog rada na području prirodne grupe predmeta slijedi i priznanje kroz sudjelovanje na smotri »Znanost mladima« (1993.) iz predmeta matematike, kemije i fizike. Među novijim postignućima izdvaja se nagrada za najbolju školsku grupu na Državnoj smotri astro-fizike u Zagrebu (2008.), u projektu "Nebo na poklon" koju su dobili učenici 7. i 8. razreda Sara Alajbeg, Marija Buktenica, Dino Cecić, Tonći Cecić, Ivana Čudina, Tonći Kalebić i Rino Vidan te se u školu vratili s glavnom nagradom - teleskopom.

Na Međunarodnoj likovnoj smotri u Portugalu (2006.) u Evori i Vouzeli pod nazivom 7 Encontro International de Arte Jovem, srebrnu medalju osvojio je Luka Burica, a priznanje (honourealement) je dobila Ivana Sule.

Veliko priznanje dobiva i Učenička zadruga »Buharica«, čiji su članovi Nina Alajbeg, Jelena Brković, Marina Cecić, Paula Jakovčević, Hana Novaković, Darija Popović, Rosana Prvinić, Magdalena Radić, Barbara Siničić i Tina Sule, koji su predstavili svoje radove na 22. smotri učeničkih zadruga u Podgori (2010.). Djelujući kroz dvije sekcije – "Šoltanska kužina" i "Šoltanske rukotvorine", UZ "Buharica" sa svojim ekološkim proizvodima od autohtonog bilja, a prema starim šoltanskim receptima, te različitim predmetima i slikama s motivima šoltanske kulturne i prirodne baštine stalno je prisutna na sajmovima šoltanskih proizvođača izvornih otočnih proizvoda na otoku i izvan njega, u organizaciji Turističke zajednice Šolta. Jednako tako ostvaruje i izuzetnu suradnju s udrugom »Šoltanski trudi« te dobiva priznanje Općine Šolta (2011.).

Od samih početaka postojanja hrvatske školske smotre literarnog, dramsko-scenskog i novinarskog stvaralaštva - LiDraNo (u organizaciji Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa i Agencije za odgoj i obrazovanje, 1991.) učenici OŠ Grohote uključeni su kao literarni i dramski stvaraoci. Kvaliteta literarnih radova našla je i potvrdu u pravu na predstavljanje uratka učenika Tonća Elezovića "Rugali su mi se" na Državnoj smotri 2011. te uratka učenice Klare Elezović "Nisu nas podržali"

2012. godine u Šibeniku.

Duga je tradicija sudjelovanja učenika u otočnom kulturnom i javnom životu, kao i suradnja škole s lokalnom zajednicom čiji su počeci zabilježeni još davne 1950./51. školske godine: »Kao stvar vrijednu pažnje valja zapaziti da je prvi put formiran školski dječji zbor koji se ubrzo razvio i svojim nastupima iznenadio i obradovao sve Šoltane. Tijekom ovog drugog polugodišta škola je dala 13 priredbi koje je narod masovno posjećivao. Kao najveći uspjeh došao je nastup na Kotarskom festivalu koji je po prvi put održan na Šolti. Tijekom samog festivala 16. i 17. lipnja otvorena je i školska izložba koja je prijatno iznenadila sve domaće kao i strane posjetitelje«. Te je godine formirana i Dramska grupa koja je gostovala na Braču te je u Ljetopisu zapisano: "Uopće se zapaža da su školske priredbe odlična forma okupljanja i rada s mještanima. Nadalje, škola će (1953./54.) organizirati književne večeri, gledanje lutkarske predstave te posjet izložbi šoltanskog slikara Eugena Buktenice (1959.)." Učenici su i glavni nositelji akcija uređenja i čišćenja Sela i okoliša škole.

Godine 1951./52. iz škole će poteći inicijativa za sređivanje i korištenje seoske knjižnice i poticanje učenika na korištenje tek otvorene seoske čitaonice te čitaonice u Srednjem Selu (1953.). Suradnja školske i seoske knjižnice kao važan čimbenik poticanja djece na čitanje ponovno je našla svoje mjesto u Ljetopisu za školsku godinu 1970./71.: "Kroz ovu godinu prilično je povećan fond knjiga učeničke i nastavničke biblioteke, a djeca su uz pomoć škole mogla koristiti i knjige seoske knjižnice. Danas, upravo u prostoru koji otvara suradnja školske i GKMM, Knjižnice Grohote, u cijelosti je omogućeno zajedničko funkcioniranje odgojno-obrazovnog i knjižnično-informacijskog sustava." Suradnja se ostvaruje prije svega u razvijanju čitalačke kulture te navika služenja knjižnicom u nastavnom procesu i izvan njega i to kroz različite oblike aktivnosti. Među njima se ističe nacionalna manifestacija "Mjesec hrvatske knjige" (15. listopada - 15. studenoga) u okviru koje Knjižnica Grohote animira školsku djecu kroz literarne i likovne natječaje, izložbe i promocije te predstavljanje velikih imena šoltanske i hrvatske književnosti.

Čvrsta sprega između OŠ Grohote i lokalne zajednice očituje se

kroz uključenost učenika u društva na Šolti. Prvi pisani trag o članstvu i uspjesima školske djece u Dobrovoljnom vatrogasnom društvu *Šolta* potječe iz 1983. godine: “12. rujna na otvaranju nove školske godine priređena je mala svečanost. Delegacija DVD-a Šolta predala je pionirskoj ekipi medalje za osvojeno I. mjesto na otvorenom Općinskom prvenstvu u Splitu u lipnju mjesecu, kao i diplome ženskoj i muškoj ekipi.” Te iste godine zabilježena je i vatrogasna vježba evakuacije i spašavanja iz zapaljene škole u suradnji s DVD-om Šolta. U okviru školskoga preventivnog programa, takve se vježbe i dalje provode svake školske godine, a učenici su aktivni članovi Vatrogasnog društva te dobitnici mnogih medalja i nagrada s raznih natjecanja.

Suradnja sa ŠGZ-om “Olinta” prati se od 1953., i to kroz uključenost učitelja i nastavnika kao aktivnih članova tadašnjeg KUD-a “Olinta”. U Ljetopisu je zabilježen i nastup mjesne glazbe na Festivalu limene glazbe na Peristilu u Splitu (1959.). Prva bilješka o sudjelovanju učenika u KUD-u “Olinta”, sekcija limena glazba, javlja se 1975./76. školske godine, što navodi na zaključak da je njihovo članstvo i aktivnost započela znatno ranije, a očuvala se do danas. Tradicija sudjelovanja školske djece u kulturno-umjetničkom životu na otoku nastaviti će se i kroz Kulturno-umjetničko društvo “Šolta” koje je sa svojim radom započelo 1994. kroz Dječji zbor »Čuvite«.

Vrhunac aktivnosti kojom škola uključuje Šoltu u široku kulturnu djelatnost te je predstavlja daleko izvan okvira lokalne zajednice su projekti koji njeguju zavičaj i zavičajni izričaj: “Ča–more–judi” i “Dječji Pričigin”.

Na inicijativu ravnatelja škole Ivana Tokića od 1999. g. OŠ Grohote u suradnji sa Željkom Alajbeg, knjižničarkom GKMM, Knjižnice Grohote, i Natašom Blagaić, šoltanskom pjesnikinjom, organizira i provodi pjesničku smotru učenika osnovnih škola Splitsko-dalmatinske županije “Ča–more–judi”, kojoj je naziv dao tadašnji učitelj hrvatskog jezika Branimir Vlastelica. Svake godine u travnju u sklopu Marulićevih dana, a s ciljem očuvanja čakavskog narječja, svoje radove predstavlja deset najuspješnijih mladih stvaraoca. Tri najuspješnija pjesnička ostvarenja dobivaju nagrade.

Smotra započinje u Nečujmu u spomen Marku Maruliću koji je upravo u tom mjestu na Šolti boravio kod svog prijatelja i kuma, splitskog kanonika Dujma Balistrilića (1509.-1511). Održava se pod pokroviteljstvom Ministarstva znanosti i obrazovanja te Ministarstva kulture, a ostvaruje kroz uspješnu suradnju OŠ Grohote s HNK Split, TZ-om Split, GKMM, Knjižnicom Grohote, Općinom Šolta, TZ-om Šolta te Ženskom klapom "Čuvite".

Godine 2001. nastaje himna pjesničke smotre "Ča" na tekst šoltanske pjesnikinje Nataše Blagaić i glazbu profesorice Maje Blagaić, učiteljice glazbene kulture u OŠ Grohote.

U suradnji s dramskom grupom Knjižnice Grohote niz godina prikazivani su igrokazi šoltanskih autora Dinka Sule i Držislava Mladinova, kao i dramski tekst Vedrana Matošića. Značajna je i svakako zapažena predstava Matošićeva "Marula", kojom OŠ Grohote gostuje na međunarodnoj manifestaciji "Povratak u doba Marka Pola" u Korčuli 2004. godine. Ista je izvedena 2006. godine u Gornjem Selu, u okviru Šoltanskog kulturnog ljeta, programa u organizaciji Općine Šolta.

Tradicionalnom održavanju smotre, koju karakterizira jedinstveni spoj sadržaja i zavičajnog izričaja, pridonosili su svojim angažmanom šoltanski pjesnici Dinko Sule, Držislav Mladinov, Dobroslav Elezović i Nataša Blagaić. Osebnost samog programa dodatno akcentira gostovanje i sudjelovanje značajnih imena hrvatskog pjesništva i glumišta kao što su utemeljitelj Festivala hrvatske dramske riječi "Marulovi dani" Rade Perković, književnik i akademik Ivan Aralica, glumac Josip Genda, pjesnik Jakša Fiamengo, prevoditeljica, teatrologinja i kazališna kritičarka Nila Kuzmanić Svete, književnik Ivo Brešan, pjesnik Vedran Matošić, pjesnikinja Sonja Senjanović, povje sničar književnosti, komparatist i teatrolog Slobodan Prosperov Novak, glumica Ksenija Prohaska, teatrologinja Dubravka Lampalov (ravnateljica Drame HNK Split 2008.–2010.), teatrologinja Mani Gotovac (intendantica HNK Split 1998.–2002.), glumac Milan Štrljić, (intendant HNK 2003.–2010.) te v.d. intendanta HNK Split Duško Mucalo.

Svi radovi pristigli na natječaj objavljuju se u zborniku čakavske poezije učenika Splitsko-dalmatinske županije pod

istoimenim nazivom “Ča-more-judi”. U istom zborniku se od 2010. objavljuju i kratke priče nastale u sklopu dječjeg programa u okviru Festivala pričanja priča “Pričigin” pod nazivom “Dječji Pričigin”, koji također organizira i provodi OŠ Grohote.

“Možda je danas, u doba masovne komunikacije i globalizacije od presudne važnosti što mlade osnovce nadahnjuje zavičaj. U potrazi za izvornim dopiru oni svojim stihovima do samog bića Mediterana, svjedočeći da se vječni motivi – more, sunce, hrid, galeb, maslina, vjetar, oblak, smokva ... uskrsuju u svježim, drukčijim metaforama, obojeni duhom i ozračjem nepresušne dalmatinske ekspresije. Ovdje gdje se more pini, jugo forcaje, najopojnije ih zauvijek obavija ne samo miris zrele mluna sa žuljevitih ruku dide moga nego i ruzmarina i levande, brnistre i lovora ... Dojmljivi su prizori sastavnice melodiozna urbanoga i senzibilna težačkoga nerva, tema prirode i lirskog subjekta.” (Kuzmanić Svete, Nila. Desetljeće ljepote kao istine. Ča-more-judi 11, Grohote, OŠ Grohote, 2010., str. 123.-125.)

OŠ Grohote u odgojno-obrazovnom procesu težište postavlja na učenika, na njegov razvoj i postignuća, individualne mogućnosti i potencijale, vještine i kompetencije. Prisutna je u svim vidovima društvenog života i razvoja u okolnostima 21. stoljeća unutar kojih se i sama kontinuirano razvija.

¹ Ljetopis Osnovne škole u Grohotama. Ljetopis Sedmoljetke u Grohotama, 1948.

² Mihovilović Ljubo, Škola u prošlosti Šolte. Otok Šolta: Monografija, Zagreb: vlast. nakl., 1990. str. 242.-244.

³ Ibid.

⁴ Ljetopis Osnovne škole u Grohotama. Ljetopis Sedmoljetke u Grohotama, 1948., Prva pošiljka iz Amerike

⁵ Ljetopis Osnovne škole u Grohotama. Ljetopis Sedmoljetke u Grohotama, 1948., Početak nove školske godine 1947./48.

⁶ Mihovilović, Ljubo. Škola u prošlosti Šolte. Otok Šolta: monografija, Zagreb, vl. naklada 1990., str. 242.-244.

⁷ Ljetopis Osnovne škole u Grohotama. 1971.-72

⁸ Ljetopis Osnovne škole u Grohotama. Školska godina 1949./50

⁹ Ljetopis Osnovne škole u Grohotama. Školska godina 1970./71.

¹⁰ Ljetopis Osnovne škole u Grohotama. Školska godina 1982./83.

¹¹ Ljetopis Osnovne škole u Grohotama. Period 1951./52. školske godine.

¹² Ljetopis Osnovne škole u Grohotama.

KNJIŽNICA I ŠKOLA – TRAJNE POVEZNICE KULTURE I OBRAZOVANJA NA OTOKU

Željka Alajbeg, voditeljica GKMM Knjižnice Grohote

Povijest školstva na otoku niže svoje 16. desetljeće ustrajnosti u stvaranju materijalno-tehničkih i stručno kompetentnih uvjeta za realizaciju odgojno-obrazovnih sadržaja. Ustrajnost i nastojanja školskih djelatnika u dugom nizu godina šire okvire angažiranosti van školskog sustava koji se projiciraju u organiziranju, inicijativi nastanka ili pak nezadrživoj podršci utemeljenja različitih socijalnih i kulturnih društava, javnih ustanova i grupacija.

Suradnja šoltanske Knjižnice i otočne Škole bilježi se od samog utemeljenja. Knjižnica je osnovana 1957. godine na inicijativu lokalnog stanovništva, a na prijedlog Kulturno-prosvjetnog vijeća otoka Šolte, kao nasušna potreba i nadogradnja postojećim mjesnim Čitaonicama. Ubrzo postaje omiljenim mjestom okupljanja stanovništva koje se u njenim prostorijama dodatno obrazuje i informira, razvija socijalne vještine i umjetničke afinitete. Takva nastojanja prepoznaje Prosvjetna skupština kotara Split i 1958. godine Knjižnici dodjeljuje javno priznanje za postignute rezultate u kulturno-prosvjetnom radu. Slijedom

društveno-ekonomskih prilika (nedostatak financijskih sredstava, nemogućnost stvaranja tehničkih uvjeta, ukidanje Općine Šolta 1962. godine Zakonom o integraciji manjih općina u gradske centre) Knjižnica doživljava niz organizacijskih uspona i padova. Godine 1981. napokon bilježi kontinuirano djelovanje kada formalno-pravno ulazi u sastav Narodne knjižnice u Splitu.

Početak 90-ih godina 20. st. dolazi do teritorijalnog preustroja Općine Split iz koje se izdvajaju samostalne općine i gradovi. U travnju 1993. godine Šolta dobiva svoju općinu, a šoltanska knjižnica postaje općinska knjižnica u sastavu splitske narodne knjižnice. Narodna knjižnica u Splitu mijenja naziv u Gradska knjižnica Marka Marulića, a šoltanska dobiva status ogranka i naziv Knjižnica Grohote.

Danas je jedna od 10 knjižnica u mreži Gradske knjižnice Marka Marulića, organizirana u dva odjela - Odjel za odrasle i Odjel za djecu i mlade. Stručno formiranje odjela i osmišljavanje dobno primjerenih sadržaja rezultiralo je animiranjem većeg broja korisnika i razvijanjem angažiranog djelovanja u samoj Knjižnici.

Korisnici Odjela za djecu i mlade postaju polaznici kreativnih, likovnih radionica i pričaonica. U Knjižnici se njeguje i razvija dramsko-scenski izričaj kroz djelovanje Dramske grupe. Uz izvedbu igrokaza brojnih hrvatskih autora u prostoru Knjižnice, polaznici bilježe i gostovanja (*Nevidljivi Jurić* Viktora Cara Emina u Gornjem Selu). Scenski zanimljivo prikazuju stvaralaštvo književnice Dunje Kalilić u susretu organiziranom u okviru manifestacije Mjesec hrvatske knjige 2002. godine. Dramska grupa dugogodišnji je gost pjesničke smotre Ča – more – judi gdje kontinuirano promovira dramske tekstove šoltanskih autora (*Zaigrala riba u konalu* Držislava Mladinova, *Uz komin, Na recepciji* Dinka Sule). Najzapaženija izvedba Dramske grupe svakako je igrokaz *Marul* Vedrana Matošića prikazan na pjesničkoj smotri Ča – more – judi 2004. godine u Nečujmu. Ista je uvrštena u program proslave 750. godišnjice rođenja Marka Pola i prikazana u okviru manifestacije Povratak u doba Marka Pola u Korčuli 2004. godine, te u programu Šoltanskog kulturnog ljeta 2006. u Gornjem Selu.

Stručno djelovanje Knjižnice i neposredna suradnja sa Osnovnom školom Grohote iznjedrili su značajne projekte i programe.

Od 1998. godine Knjižnica je aktivno uključena u program manifestacije Mjesec hrvatske knjige, u okviru koje donosi različite sadržaje i teme. Programe namijenjene korisnicima Odjela za djecu i mlade realizira u suradnji sa Školom. U cilju poticanja čitanja, te prezentiranja i afirmacije kulturnih sadržaja u prostorima Knjižnice i Škole realiziraju se izložbe, promocije, susreti s književnicima, likovna i literarna natjecanja. Tijekom MHK Škola je partner u realizaciji kviza Boduli i šknoj – ka lupar i škrapa, kojim se potiče poznavanje šoltanske povijesti i kulture.

Od 1999. godine u suradnji Osnovne škole Grohote i Knjižnice Grohote, u okviru Festivala hrvatske drame i autorskog kazališta Marulićevi dani, realizira se manifestacija Ča – more – judi, pjesnička smotra učenika osnovnih škola Splitsko-dalmatinske županije. Ova manifestacija poticaj je autorskom stvaralaštvu i poetskom izričaju s ciljem očuvanja čakavice. U svom 17-godišnjem animiranju mladih pjesnika čiji su radovi objavljavani u prigodnim zbornicima, manifestacija je pridonijela trajnom očuvanju dijalektalne baštine Splitsko-dalmatinske županije.

Od 2010. godine u istoj suradnji, u okviru Festivala pričanja priča Pričigin, realizira se projekt pod nazivom Dječji Pričigin. Ovim projektom koji okuplja učenike Splitsko-dalmatinske županije potiče se scenski izričaj. Priče pristigle na natječaj objavljuju se u zbornicima Ča – more – judi, a 10 najuspješnijih pripovjedača predstavlja se na prigodnoj završnici. Priča koja donosi autentičnost jezika, podneblja i mentaliteta postaje baštinski trag zavičajne jedinstvenosti.

Projekti Ča - more - judi i Dječji Pričigin predstavljeni su na stručnim skupovima u organizaciji Gradske knjižnice Marka Marulića (3. okrugli stol o zavičajnosti u knjigama za djecu i mlade „Baština Splitsko-dalmatinske županije u knjigama za djecu i mlade“, Split, 2012; Četvrti okrugli stol o zavičajnosti u knjigama za djecu i mlade „Utjecaj hrvatske usmene tradicije u suvremenoj književnosti za djecu i mlade“, Split, 2013.) i pravobraniteljice za djecu (Jednake mogućnosti za djecu na

otocima, Rab, 2012.).

Knjižnica Grohote se 2014. godine uključuje u nacionalnu kampanju "Čitaj mi!" koju provode Komisija za knjižnične usluge za djecu i mladež Hrvatskoga knjižničarskog društva, Hrvatsko pedijatrijsko društvo, Hrvatsko čitateljsko društvo, Hrvatska udruga istraživača dječje književnosti i UNICEF, pod pokroviteljstvom Ministarstva socijalne politike i mladih. Kampanja "Čitaj mi!" pokrenuta je u Europskoj godini čitanja naglas (2013.) s ciljem promoviranja rane pismenosti i kulture čitanja u obiteljima. U suradnji sa školskom knjižnicom organizirane su pričaonice koje uz poticanje čitanja pridonose razvoju humanih vrijednosti. Naime, tijekom realiziranja pričaonica učenici su donirali vlastite slikovnice koje su prigodom Međunarodnog dana darivanja knjiga poklonjene djeci Dječjeg vrtića Grohote.

Sinergija Knjižnice i Škole postojana je od samih početaka. Razlog tome nije samo prirodan slijed obrazovnog procesa koji iziskujući kulturološku nadogradnju i dajući smjernice razvoja osobnih predispozicija upućuje na knjižničarsku djelatnost i implementaciju svih oblika njenog rada. Knjižnica i Škola partnerske su poveznice kulture i obrazovanja koje pronalazeći različite metodičke pristupe i načine rada streme zajedničkom cilju – učiniti sadržaje i oblike permanetnog, cjeloživotnog usavršavanja dostupnim.

OSNOVNA ŠKOLA GROHOTE - ZAJEDNICA UČENJA DANAS I SUTRA

Mirela Mijić

Osnovna škola Grohote, u školskoj godini 2014.-15., slavi 160. godina organiziranog školstva na Otoku Šolti. Tako važnu obljetnicu, osim svečane proslave na Dan škole, 15. svibnja 2015., obilježava završetak izgradnje školske sportske dvorane i aneksa školske zgrade kao i potpuno obnavljanje stare zgrade sagrađene 1963. godine koja svojom funkcionalnošću i opremom nije udovoljavala svim potrebama učenika i djelatnika.

U nazočnosti potpredsjednika vlade Branka Grčića, zamjenika Ministra znanosti, obrazovanja i sporta Roka Andričevića, župana Splitsko-dalmatinske županije Zlatka Ževrnje i načelnika općine Šolta Nikole Cevića-Karuzića, 15. rujna 2014., svečano je otvorena sportska dvorana i obnovljena i dograđena školska zgrada.

Sve učionice za razrednu i predmetnu nastavu (10 učionica) su specijalizirane s visokim stupnjem opremljenosti suvremenim nastavnim sredstvima i pomagalicama. U prethodnim školskim godinama nabavljena su nova nastavna sredstva i pomagala. Svi

prostori u školskoj zgradi opremljeni su novim namještajem, ICT-om i umreženi.

Tijekom renoviranja i nadogradnje zgrade postignuti su standardi za energetska učinkovitost te su ugrađene termo-instalacije za klimatizaciju zgrade, a zgrada prilagođena za pristup invalidnim osobama.

Izgradnjom školske sportske dvorane uvjeti rada u TZK su u potpunosti zadovoljeni.

Osnovna škola Grohote živi i radi u maloj otočnoj sredini, djelomice nerazvijenoj zbog geografske udaljenosti te slabe povezanosti sa županijskim centrom Split. Škola je jedina odgojno-obrazovna ustanova na otoku Šolti zbog čega je potrebno naglasiti njenu važnost za stanovništvo Otoka, a posebno djecu školske dobi. Škola radi samo u jutarnjoj smjeni od 7:00 do 15:30 sati.

U školi su zaposleni ravnatelj, dva stručna suradnika - pedagog i školski knjižničar, četrnaest učitelja razredne i predmetne nastave, dva vjeroučitelja te pet djelatnika administrativno-tehničke službe. Kao izborni predmeti, učenicima od 1. do 8. razreda je ponuđen vjeronauk, a učenicima od 5. do 8. razreda informatika i drugi strani jezik. Od stranih jezika učenici mogu pohađati njemački i talijanski jezik.

Otok Šoltu karakterizira stalni pad nataliteta i raseljavanje stanovništva. Mali broj mladih obitelji raspršenih u 8 mjesta, međusobno slabo prometno povezanih, živi i radi u otežanim uvjetima zbog nedostatka stalnog zaposlenja obzirom na mali broj poslovnih subjekata. Otok uglavnom "živi" tijekom ljetnih mjeseci te kao "vikend mjesto" za odmor. Pad nataliteta osjeća se i u Školi. U školskoj godini 2014./15. upisano je 54 učenika. Ministarstvo znanosti obrazovanja i sporta pokazalo je veliko razumijevanje za teškoće koje nastaju opadanjem broja stanovnika te je i ove školske godine, unatoč malom broju učenika, odobrilo 8 čistih razrednih odjela. Više od polovice učitelja gubi 3-4 sata dnevno na putovanje što otežava njihovu dostupnost učenicima.

Osnovni cilj OŠ Grohote je biti zajednica učenja za svakog člana školske zajednice – učenika, učitelja i roditelja te u promjenjivom i multikulturalnom društvu

- omogućiti svakom učeniku djelotvornu i kritičku upotrebu dostupnih informacija te kroz kolaborativno i suradničko učenje razvijati vještine cjeloživotnog učenja
- različitim oblicima interaktivnog učenja potaknuti nove suradnje između Škole i lokalne otočke zajednice te suradnju i razmjenu iskustava sa školama izvan Otoka
- poticati razvoj svih područja učenikove osobnosti, kritičkog i kreativnog mišljenja te dati jasnu i razumljivu svrhu učenja i cjeloživotnog obrazovanja u društvu koje se mijenja
- prilagođavati didaktičko-metodičke oblike rada pojedinačnim potrebama i sposobnostima svakog učenika uključujući nove znanstvene spoznaje i razvoj IKT-a
- razvijati odgovoran odnos prema učenju i radu te poticati aktivno sudjelovanje učenika u demokratskomu razvoju društva u cjelini kao i u lokalnoj zajednici
- razvijati otvorenost za poboljšanja i promjene u skladu s održivim razvojem lokalne zajednice
- ostvarivost usklađivati s resursima škole i lokalne zajednice te vanjske podrške MZOS-a, AZOO-a i CARNeta.

Osnovna škola Grohote trudi se biti otvorena za promjene i projekte koji dodatno unaprjeđuju i obogaćuju rad te pružaju učenicima mogućnost sudjelovanja u raznim aktivnostima. Od 2004. godine do danas aktivno provodi Unicefov projekt Stop nasilju među djecom (status Škola bez nasilja dobiva među prvih 11 škola u RH), a od 2008. Unicefov projekt Škole za Afriku. Sudjelovanje u projektu "Nebo na poklon" u organizaciji društva Znanost.org, 2008. godine donijelo je pobjedu u kategoriji "Najbolja škola" na razini RH. Također se kontinuirano provode projekti: Učionica demokracije, 10 dana bez ekrana (10 dana drugačijeg gledanja), Sigurnost i kultura komunikacije na internetu, Odgoj za volontiranje u osnovnoškolskim klupama, Zdrav za 5, programi HCK – Humane vrednote i Prva pomoć, Sigurnost u prometu. Škola je dugi niz godina organizator vlastitih projekata - Dječji Pričigin za učenike SDŽ u programu festivala pričanja priča Pričigin, smotra mladih SDŽ Ča-more-judi

u programu Marulićevih dana i u suradnji s HNK Split te uspješno sudjeluje u projektu Dani Vesne Parun i susreću s književnikom u organizaciji Kulturno-informativnog centra otoka Šolte. Spomenuti projekti prilika su za suradnju i razmjenu iskustava s ostalim školama Splitsko-dalmatinske županije ali i šire. Jedan od vrijednih plodova Dječjeg Pričigina je i suradnja s Osnovnom školom Vladimira Nazora iz Virovitice koja je bila redoviti gost u ovom projektu.

U školskoj godini 2013.-14. škola je uključena u projekt Razvoj kurikuluske kulture čiji je nositelj Institut za društvena istraživanja u Zagrebu, a partner u projektu Forum za slobodu odgoja. U projekt je uključeno 60 škola Republike Hrvatske iz 10 različitih županija. Uspješnosti provedbe projekta pridonijelo je i to što je školska knjižničarka izabrana među 40 trenera u projektu. Svi odgojno-obrazovni djelatnici škole bili su angažirani i proveli sve potrebne edukacije i korake. Rezultat takvog rada je originalan dokument koji se temelji na međupredmetnom razvoju kompetencija kod učenika za razliku od sveprisutnog bavljenja sadržajima u hrvatskim školama. Iz takve angažiranosti i motivacije učitelja za novim načinom rada ukazala se potreba za dodatnim edukacijama osoblja u korištenju IKT u nastavi i poslovanju. Slijedom toga uveden je i e-Dnevnik sustav te se Škola prijavila u pilot projekt e-Škole. Nažalost, zbog tehničkih ograničenja i neadekvatne mreže na otoku Šolti, nisu udovoljeni tehnički uvjeti (nemogućnost osiguravanja optičkog interneta od strane operatera).

Posebna pažnja posvećuje se pravima i odgovornostima koji se žele ugraditi u vrijednosne sustave zajednice. OŠ Grohote već treću godinu za redom ima svoga predstavnika u MMS-u (Mreži Mladih Savjetnika pravobraniteljice za djecu). Član drugog mandata MMS-a (od 2012. do 2014.) bio je učenik Pijer Bezić Candia. Zahvaljujući tome, pravobraniteljica za djecu Mila Jelavić, sa svojim suradnicama Anom Babić Pezo i Brankom Reić Kukoč, posjetila je Školu u ožujku 2014. godine. Vijeće učenika upoznalo ju je sa životom djece na Otoku kao i s njihovim potrebama koje proizlaze iz posebnosti otočne sredine. U treći mandat MMS-a, između svih prijavljenih kandidata u dobi od 12 do 17 godina iz cijele Hrvatske, izabrano je 20 djece koja trenutno

savjetuju pravobraniteljicu. Među novoizabranim članovima je i učenica 8. razreda Julia Mihovilović iz Srednjeg Sela koja se na ovaj izbor prijavila u srpnju 2014. godine. Njen mandat započeo je na početku ove školske godine (27. rujna 2014.) te traje tri godine. Julia, zajedno s ostalim članovima MMS-a, savjetuje aktualnu pravobraniteljicu za djecu Ivanu Milas Klarić.

Shvaćajući važnost zaštite dječjih prava Stručna služba škole sudjelovala je na stručnom skupu *Jednake mogućnosti za djecu na otocima* kojega je organizirao Ured pravobraniteljice za djecu na Rabu, 6. i 7. studenoga 2012. godine. Izlaganjem ravnatelja Škole Ivana Tokića na temu Prometna povezanost otoka Šolte i organizacijske poteškoće u školi, Škola se uključila u osvještavanju javnosti o brojnim problemima s kojima se suočavaju škole na otocima. Na skupu su ujedno predstavljeni i primjeri dobre prakse te brojni uspjesi otočnih škola. Tako je dva najvažnija školska projekta – Ča-more-judi i Dječji pričigin, kao važni suradnik u provođenju kulturno-javnih djelatnosti škole predstavila Željka Alajbeg, voditeljica GKMM Knjižnice Grohote.

Značajne uspjehe postiže učenička zadruga Buharica čiji rad je redovito prepoznat na smotrama te je u 8 godina svojeg djelovanja, četiri puta bila izabrana za državnu smotru učeničkih zadruga. Kvaliteta rada Učeničke zadruge Buharica prepoznata je i u lokalnoj zajednici te je nagrađena javnim priznanjem (plaketom) Općine Šolta na Dan Općine 2011. godine.

OŠ Grohote i OŠ Črna na Koroškem iz bratimske općine u Sloveniji sudjelovale su u Comeniusovom projektu regionalnog partnerstva tijekom 2012. i 2013. godine. Učenici su razmjenjivali iskustva i ideje svoga rada na projektu kojim promoviraju svoj uži zavičaj - *Turizmu pomaže vlastita glava* sa zadrugarima *UZ Buharica* i njihovim radom na očuvanju šoltanske tradicije i kulture.

Literarni, scenski i likovni izričaj nagrađen je više puta sudjelovanjem na Državnom natjecanju LiDraNo i mnogim individualnim uspjesima učenika i njihovih mentora na različitim natjecanjima ovog tipa.

Stručno razvojna služba škole i učitelji su visoko motivirani za razvoj svojih stručnih, pedagoških i digitalnih kompetencija i

sudjelovanje u projektima koji osiguravaju kvalitetniji rad s učenicima.

Osim redovnog stručnog usavršavanja svih djelatnika (individualnog, preko Učiteljskih vijeća, Županijskih stručnih vijeća, seminara i stručnih skupova) učitelji i stručni suradnici su bili uključeni u edukacije Unicefa za provođenje Unicefovih projekata, E-learning Course Design, Teorija izbora i Realitetna terapija (W. Glasser Institut), Razvoj kurikuluske kulture, programi Foruma za slobodu odgoja: RWCT, program Medijacije, "Pokreni promjenu!" s temama: Građanski odgoj i obrazovanje, Medijacija, Edukacijom do zdravlja, Volonterstvo, Odnosi s javnošću u obrazovanju, Planiranje volonterskih projekata, Edukacija edukatora za ŠPP, Osnove prve pomoći i spašavanja za osobe koje rade s djecom, Odgoj za volontiranje u osnovnoškolskim klupama, Euroguidance seminare o profesionalnom usmjeravanju, ECDL, IKT-Edu Moduli 1, 2, 3. U ovoj školskoj godini se nastavlja s ICTEdu Modulima, 4, 5 i 6 te uključuje u sustav e-Dnevnik.

Osim redovitih materijalnih troškova, škola raspolaže sredstvima dobivenim preko različitih donacija i pomoći.

Među mnogim donatorima, prije svega, treba spomenuti Općinu Šolta koja redovito skrbi o dobrobiti učenika, bilo kroz financijsku pomoć za kupnju udžbenika, kupnju opreme, donaciju sredstava za projekte koje škola provodi i u kojima sudjeluje, financiranje produženog boravka učenika te razne druge načine. U ovoj školskoj godini, zajedno s komunalnim poduzećem Basilija d.o.o. i poduzetnikom Kalebić d.o.o., Općina je donirala nova računala za 3 učionice.

Redovitu dodatnu materijalnu podršku za provođenje svojih projekata Škola dobiva od MZOS, Splitsko-dalmatinske županije, Turističke zajednice grada Splita, HNK Split, Organizacijskog odbora Pričigina te Ministarstva kulture.

OŠ Grohote raspolaže novčanim sredstvima za nagrađivanje svojih najboljih učenika iz Zaklade Gordana Cecić-Wester. Osnivač Zaklade je njen suprug Edo S. Cecić. Temeljna svrha Zaklade Gordana Cecić-Wester je motiviranje odličnih učenika u Osnovnoj školi Grohote na otoku Šolti i njihovo nagrađivanje na

kraju školske godine. Pravo na novčanu nagradu ima svaki učenik OŠ Grohote na otoku Šolti od prvog do osmog razreda koji je završio školsku godinu odličnim 5,00 uspjehom. Dodjeljivanje nagrada obavlja upravitelj Zaklade ili ravnatelj OŠ Grohote na prigodnoj školskoj svečanosti, javno, kako bi se stimulirali i ostali učenici. Zakladom upravlja (poslije prvog upravitelja pok. Vlaste Cecić) upravitelj Igor Cecić. U slučaju smrti ili fizičke nemogućnosti opunomoćuje se druga osoba iz obitelji Cecić-Bile za upravitelja Zaklade.

Od pojedinaca koji su značajno pomogli rad škole treba istaknuti gospodina Marina Bezića, IKT stručnjaka šoltanskih korijena, koji je, u vrijeme dok je još radio na razvoju Microsoftovih programa u SAD-u, poslao jednu od najznačajnijih donacija - nova računala, mnogobrojne programe i računalne igrice. Zahvaljujući njemu, iste je godine Microsoft Hrvatska poslao vrijednu donaciju opreme i programskih paketa. U ovoj školskoj godini svoja znanja i iskustva podijelio je s učenicima 7. i 8. razreda kako bi ih potakao i inspirirao u njihovom osobnom i profesionalnom razvoju.

OŠ Grohote u skladu sa svojom djelatnošću surađuje sa svim udrugama, kulturno-umjetničkim društvima i poslovnim subjektima kroz planiranje i povođenje zajedničkih aktivnosti i projekata, uključivanje učenika u praksu i provođenje tematskih radionica u svom prostoru ili prostoru škole.

Tijekom sljedećih godina i dalje treba raditi na unaprjeđenju pedagoških, stručnih i digitalnih kompetencija djelatnika, ali i dodatno opremiti učionice i čitaonicu novim računalima i nastavnom opremom, povećati knjižnični fond novim pedagoškim, metodičkim i lektirnim naslovima, uključiti se u nove projekte te ponovno izgraditi školski vrt koji je "nastradao" u radovima na izgradnji školske sportske dvorane, zgrade i okoliša. Jednako tako treba se i dalje usmjeravati ka ekologiji i održivom razvoju te očuvanju kulture i tradicije Otoka.

Foto album

Grohote, bratska kuća, prostor prve škole na otoku
(Arhiva Osnovne škole Grohote)

Grohote, prva školska zgrada (Arhiva Osnovne škole Grohote)

Donje Selo, stara škola (Arhiva Osnovne škole Grohote)

Gornje Selo, prva školska zgrada (Arhiva Osnovne škole Grohote)

Srednje Selo, stara škola (Arhiva Osnovne škole Grohote)

Školska zgrada 2012. (Arhiva Osnovne škole Grohote)

Donje Selo, učenici s učiteljicom Davorkom Bojanić, šk.g. 1950./51.
(Arhiva Osnovne škole Grohote)

Izlet u Split s učiteljicom Ksenijom Bradaric, 1950.
(Arhiva Osnovne škole Grohote)

Grohote, učenci u parku pored škole, 1960-tih
(Arhiva Osnovne škole Grohote)

Stomorska 1970. (Arhiva Osnovne škole Grohote)

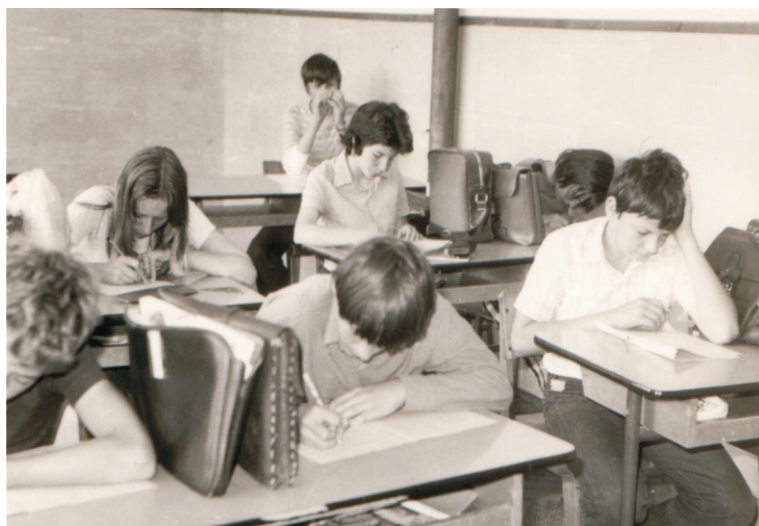
S učiteljem Mihom Ivčevićem, ispred škole 1965.
(Arhiva OŠ Grohote)

S učiteljem Draženom Ivčevićem, ispred škole 1972.
(Arhiva OŠ Grohote)

S učiteljima 1971. (Arhiva OŠ Grohote)

Pisanje kontrolnog ispita škol. god. 1975. /76.
(Arhiva OŠ Grohote)

Dan dječje radosti 1986. (Arhiva OŠ Grohote)

Dan Škole 1993. (Arhiva OŠ Grohote)

Ispred škole 2005. (Arhiva OŠ Grohote)

Proslava 150-te obljetnice školstva na Šolti, 2005. (Arhiva OŠ Grohote)

UNICEF: Stop nasilju među djecom, Šibenik 2008. (Arhiva OŠ Grohote)

Nebo na poklon, Zagreb 2008. (Arhiva OŠ Grohote)

15. obljetnica Ča-more-judi, Nečujam 2013. (Arhiva OŠ Grohote)

Pobjednici Dječjeg Pričigina 2015. (Arhiva OŠ Grohote)

Folklorna grupa, Maslinica 2013. (Arhiva OŠ Grohote)

Europski dan suzbijanja trgovanja ljudima - akcija Šutnja = Odobravanje suradnja s Crvenim križom, Split 2009. (Arhiva OŠ Grohote)

UZ Buharica na 22. državnoj smotri, Podgora 2010. (Arhiva OŠ Grohote)

UZ Buharica na 27. smotri učeničkih zadruga SDŽ, Split 2015.
(Arhiva OŠ Grohote)

Susret s piscem Božidarom Prosenjakom, Dani Vesne Parun 2013.
(Arhiva OŠ Grohote)

Susret s piscem Dubravkom Jelačićem-Bužimskim, Dani Vesne Parun 2014.
(Arhiva OŠ Grohote)

Izložba djela Grigora Viteza, GKMM Knjižnica Grohote, 2011.
(Arhiva OŠ Grohote)

Mjesec hrvatske knjige, GKMM Knjižnica Grohote i školska knjižnica 2013.
(Arhiva OŠ Grohote)

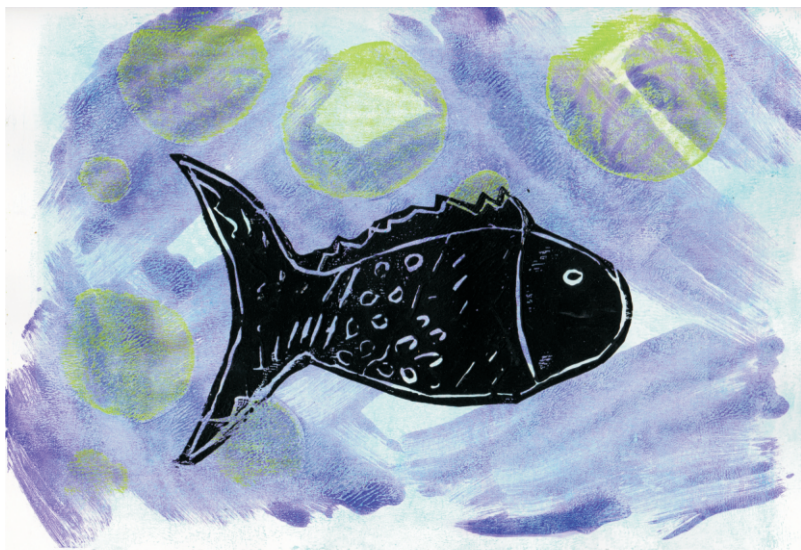

Dobitnici nagrade Zaklade Gordana Wester-Cecić za šk.g. 2012./13.
(Arhiva OŠ Grohote)

Ispred škole 2015. (Arhiva OŠ Grohote)

Sadržaj

MONOTIPIJA I LINOŠEZ

KARTAR 1 "

MAGDA ŠOLE 7.r. 2015.

POEZIJA

OŠ Bijaći, Kaštel Novi

- 11 Bura u mon mistu, Lolita-Lana Ivaković, 4.r.
12 Moj dida, Nikola Peran, 4.r.
13 Ni vitar ča je bija, Josip Petričević, 4.r.
14 Dišpetož san, Duje Sumić, 4.r.

OŠ Bol, Split

- 17 Jesen u Splitu, Dominik Drutter, 3.r.
18 Kako se pravi domaći kruv, Nika Kuzmanić, 3.r.
19 Ča je meni more, Lucia Vrgoč, 3.r.
20 Fešta od kruva, Lucia Vrgoč, 3.r.

OŠ don Lovre Katića

- 22 Divjakuša, Vana Frlan, 6.r.
23 Ćutin škoj, Toni Martinić, 7.r.

OŠ Grohote, Grohote

- 25 Moj dida, Izabella Cecić, 5.r.
27 Blagodati prolića, Paulina Marković, 6.r.

OŠ Jesenice, Dugi Rat

- 28 Nevera, Gloria Pivčević, 8.r.
30 Prosci s rive, Gloria Pivčević, 8.r.
31 Melodija jeseničkog juga, Damira Pocrnja, 6.r.
33 Osuda krnji Amburgeru, Krešimir Trgo, 8.r.
34 Prosjakinja Gita, Ana Zečević, 8.r.
35 Zaludu noni, Ana Zečević, 8.r.
36 Ko voli jugo?, Ana Zečević, 8.r.
37 Šentada, Ana Zečević, 8.r.

OŠ Josip Pupačić, Omiš - PŠ Kučiće

- 39 Moje Kučiće, Stipe Bartulović, 7.r.

OŠ Lučac, Split

- 40 U konobi, Ana Barbarić, 3.r.
42 Splite moj, Hana Bašić, 3.r.
43 Bez panike, molin!, Roza Bušalić, 3.r.
44 Ča si lipo, more moje, Nina Maglov, 3.r.
45 Moj škoj, Kristijan Tomić, 3.r.

OŠ kneza Branimira, Donji Muć

- 47 Turistički vodič, Ante Ćuk, 4.r.
48 Maslina, Andrea Oršulić, 4.r.

OŠ Majstora Radovana, Trogir

- 49 Peškaduri, Roko Botušić, 5.r.
50 Divertimanat o'karat, Josipa Brkan, 7.r.
51 Maslina, Marta Duran, 7.r.
52 Mater moja, Barbara Sorić, 7.r.

OŠ Petra Hektorovića, Stari Grad

- 53 Nikad i danas, Korina Stančić, 5.r.

OŠ Pučišća, Pučišća

- 56 Bura, Antea Jerčić, 7.r.
57 Bura, Eni Klinčić, 7.r.

OŠ Pujanki, Split

- 58 Noćno svitlo, Karmen Čapalija, 4.r.
59 Ribari, Tamara Radić, 4.r.
60 Ćos, Maja Radman, 4.r.
61 More, Maja Radman, 4.r.
62 Zima, Sara Šimundić, 4.r.
63 Moj grad, Stjepan Vladislavić, 4.r.

OŠ Split3, Split

- 65 Šum mora, Ena Brnja, 6.r.
66 Šum mora, Pero Šimundža, 6.r.
67 Moja nona, Toni Vujić, 6.r.

OŠ Trstenik, Split

- 69 Moja nona, Sara Cigler, 3.r.
70 Moja nona, Kaja Đolonga, 3.r.
71 Moja none, Lovre Tomić, 3.r.

OŠ Vladimira Nazora, Postira

- 72 Moj nono, Josip Cepernić, 4.r.

DJEČJI PRIČIGIN

OŠ Grohote, Grohote

- 75 Kokoš, Ivan Braškić, 8.r.
76 Dnevnik, Izabella Cecić, 6.r.
77 Teta iz Njemačke, Julia Mihovilović, 8.r.

OŠ Ivan Groan Kovačić, Cista Velika

- 79 Sve je plaćeno, Sara Burazin, 8.r.
82 Razbijeni prozor, Marija Čubin, 7.r.
84 Dir po Splitu, Viktorija Kegalj, 7.r.
85 Zeznuti pivac, Jure Maglić, 8.r.
86 Kravlje ludilo, Ivan Šitum, 8.r.

OŠ Jesenice, Dugi Rat

- 89 Tramak o'šopinga, Nikola Simić, 8.r.
90 Di je pop?, Tonia Žilić, 7.r.

OŠ Josip Pupačić, Omiš - PŠ Kučiće

- 91 Škura bura me oladila, Antea Topić, 4.r.
92 A teška dana, Daniel Vukasović, 6.r.
93 Jenguja za svetog Luku, Stjepan Vukasović, 6.r.

OŠ Lučac, Split

- 95 Inšempjano Lito, Nina Maglov, 3.r.
97 Prababino vino, Eni Malenica, 3.r.
99 Daj mi malo kave!, Rebeka Matulić, 3.r.
101 Zgoda sa škoja, Kristijan Tomić, 3.r.

OŠ Majstora Radovana, Trogir

- 102 Jedan školski dan, Adrian Buble, 7.r.

OŠ Manuš, Split

- 105 Biškić, Klara Steffen Zanchi, 3.r.
105 Mazga Amerikanka, Luka Bajto, 3.r.
106 Mjeseci u godini, Lara Mijić, 2.r.
106 Molitva, Ivana Radić, 2.r.
107 Kako zaustaviti štucanje, Marin Miloš, 6.r.
108 5:2, Nando Duje Kuprešanin, 5.r.
109 Exultate Deo adiutori, adiutori nostro!
Nando Duje Kuprešanin, 5.r.

110 Osebužno crno more, Mihovil Parčina, 4.r.

OŠ Petra Hektorovića, Stari Grad

112 Štorija o rakiji, Domagoj Franetović, 3.r.

OŠ Pučišća, Pučišća

113 Mosor, Roko Eterović, 6.r.

115 De, Bera!, Antea Jerčić, 7.r.

117 Jo svuoga Boga ne sujen, Petar Novaković, 7.r.

OŠ Pujanki, Split

119 Moj grad, Roko Jakšić, 4.r.

120 Dida Vinko, Sara Šimundić, 4.r.

OŠ Split 3, Split

122 Ništa kontra Splita, Matej Koštić, 6.r.

123 Kad me zvizdan opali, Lucija Vela, 6.r.

124 Di nan gre čakavica?, Ivana Šimundić, 7.r.

OŠ Visoka, Split

126 Bez muke do nauke, Gea Plastić, 7.r.

160. DAN ŠKOLE

131 Razvoj školstva na Šolti, Dragana Đurić

143 Knjižnica i škola - trajne poveznice kulture i obrazovanja na Otoku, Željka Alajbeg

147 Osnovna škola Grohote - zajednica učenja danas i sutra, Mirela Mijić

FOTO ALBUM

157 Školske zgrade

160 U školi 50-tih godina 20. stoljeća

161 U školi 60-tih i 70-tih godina 20. stoljeća

164 U školi 80-tih i 90-tih godina 20.stoljeća

165 Događanja od 2000. godine do 2015. godiine

LIKOVNA MAPA

Fratar, Bruna Grbavac, 7.r.

Arbun, Toni Grbić, 7.r.

Pirka, Modesty Leu, 7.r.

Kirnja, Josip Mladinov, 7.r.

Škarpina, Lea Purčić, 7.r.

Kantar, Magda Sule, 7.r.

Ovčica, Marijan Šuto, 7.r.

Likovna grupa OŠ Grohote

Voditelj: Bruna Ovčar

Motiv: Riba

Tehnika: monotipija i linorez

OŠ Grohote
Grohote, Šolta
2015

Povijest školstva na otoku niže svoje 16. desetljeće ustrajnosti u stvaranju materijalno-tehničkih i stručno kompetentnih uvjeta za realizaciju odgojno-obrazovnih sadržaja. Ustrajnost i nastojanja školskih djelatnika u dugom nizu godina šire okvire angažiranosti van školskog sustava koji se projiciraju u organiziranju, inicijativi nastanka ili pak nezadrživoj podršci utemeljenja različitih socijalnih i kulturnih društava, javnih ustanova i grupacija.

Od 1999. godine u suradnji Osnovne škole Grohote i Knjižnice Grohote, u okviru Festivala hrvatske drame i autorskog kazališta Marulićevi dani, realizira se manifestacija Ča – more – judi, pjesnička smotra učenika osnovnih škola Splitsko-dalmatinske županije. Ova manifestacija poticaj je autorskom stvaralaštvu i poetskom izričaju s ciljem očuvanja čakavice. U svom 17-godišnjem animiranju mladih pjesnika čiji su radovi objavljeni u prigodnim zbornicima, manifestacija je pridonijela trajnom očuvanju dijalektalne baštine Splitsko-dalmatinske županije.

Željka Alajbeg

**OŠ Grohote
Grohote, Šolta
2015**

ISSN 1845-4852